

LETO 8 , ŠTEVILKA 4, SEPTEMBER 2003

ČASOPIS GASILCEV REGIJE LJUBLJANA I

LJUBLJANSKI

GASILEC

Aktualno

VELIKI POŽAR NA KRASU

Mlade strani

TABOR BOHINJ 2003

Operativne strani

PREZRAČEVANJE ZADIMLJENEGA PROSTORA

uvodnik

Jure Čokl

Evropa je v ognju. Sliši se kot poročilo iz leta 1941, pa se žal dogaja kar tukaj in zdaj. Gori povsod – najbolj v Grčiji, na Hrvaškem, v Franciji, na Portugalskem, seveda tudi pri nas in povsod, kjer pravega dežja niso videli že nekaj mesecev. Na Portugalskem je požar ušel že tako daleč, da je terjal več kot deset življenj. Na hrvaških otokih se pogumni gasilci s starinsko opremo in železno voljo borijo proti močnejšemu sovražniku, ki vsak dan napada na drugem področju, ponavadi na otokih, kjer je delo še težje. Narava v letošnjem poletju ne prizanaša ne okolju ne ljudem, kaj šele gasilcem. Kot da svojih težav ne bi imeli v izobilju in še več, smo se letos soočili še z največjim požarom v zadnjih desetletjih pri nas. Zagorelo je na krasu.

O sami intervenciji je bilo in bo povedanega veliko. O njem so se razpisali in razgovorili tudi dnevnoinformativni mediji. Takoj ko se je razvedelo, da gre za enega izmed največjih požarov pri nas. Takrat je zadeva postala zanimiva tudi za širše množice. Zanimivo pa je, da se našim največjim medijskim hišam ni zdelo dovolj zanimivo poslati na požarišče posebnega dopisnika, kot se ga na primer pošilja na vsa manjša ali večja svetovna krizna žarišča, ampak so se dobesedno vroče teme lotili z varne razdalje. Tako so lahko gledalke in gledalci uživali v skoraj panoramskih posnetkih požara ponoči, kjer se ni videlo skoraj nič drugega kot oranžne ognjene zublje in dim. Povsod okoli pa je bila tema. Isti posnetek bi lahko uporabili tudi pri poročilu iz Portugalske, Španije, Francije ali Hrvaške. Ali od kjerkoli. Kot da gre za temo, ki si ne zasluži niti toliko pozornosti, da bi jo obravnavali enakovredno z drugimi. Na primer s »hruševim ožigom«. Se spominjate, koliko črnila je bilo prelitega in koliko celuloidnega traku posnetega na to temo? O hudi bolezni našega drevja smo v nekaj dneh vedeli vse – sledila so omizja, komentarji strokovnjakov, mnenja tujih ekspertov in še kaj. Požar, ki bi lahko popolnoma uničil kras in pogoltnil nekaj vasi, pa je ostal nekje zadaj. Kot bi se ga sramovali. Kot bi se bolj bali lubadarja kot ognja v gozdu.

600 mož se je tri dni borilo z ognjem. S starinsko in dotrajano opremo, ki je ponekod celo starejša od njenih uporabnikov. V oblekah, ki bi koga morda še zaščitile pred dežjem, pred ognjem pa zagotovo že dolgo ne več. Prišli so iz vse Slovenije, da bi pomagali svojim tovarišem v boju z nevarnostjo, ki je zajela celotno območje. Brez pomisleka so se oblekli in podali na nekaj ur trajajočo pot, da so se potem lahko več dni na robu skrajnih naporov spopadali z ognjem. Kot da hudega ne bi bilo dovolj, je ves čas grozila še nevarnost eksplozij ubojnih sredstev iz prve svetovne vojne. Ne, prizaneseno ni bilo nikomur. In za svoje junaštvo ne bodo dobili ničesar. Morda stisk roke hvaležnega domačina ali utrujen pogled stanovskega kolega, ki od izmučenosti ne zmore več izustiti niti besede. To je vse. Vse ostalo je občutek, da si naredil pravo stvar. Občutek, ki ga nekateri očitno žal že dolgo ne poznajo več.

Na zaslonu se vidijo le ognjeni zublji, ki parajo črno kraško nebo. Nihče ne vidi 600 ljudi, ki so pripravljeni žrtvovati vse, da bi naredili pravo stvar.

LJUBLJANSKI

GASILEC

kazalo

AKTUALNO

- velik požar na Krasu **4-6**
 nov požar v stari cukrarni **7-9**

OPERATIVNE STRANI

- prezračevanje v notranjih prostorih **10-12**

MLADE STRANI

- bohinjska poletna reportaža **14-17**

GASILSKE SPLETNE STRANI

- www.pgd-crnuce.si **19**

PREDSTAVLJAMO NAŠA DRUŠTVA

- PGD Ljubljana-Brdo **20**
 PGD Črnuče **21**

LIST IZ ZGODOVINE

- zgodovina gasilstva v Ljubljani 1.del **28**

PISMA BRALCEV

- pisma bralcev **29**

IZOBRAŽEVANJE

- vulkan **30**

ZADNJA BESEDA

- zadnja beseda **31**

Zgoraj:

Požar na Krasu: pred odhodom v akcijo

Naslovnica:

Foto: gasilci.org

Spodaj: Taborjenje mladine v Bohinju

Ljubljanski Gasilec je glasilo gasilcev regije I

Glavni urednik:
Jure Čokl

Namestnik gl. urednika:
Peter Roš

Odgovorni urednik:
Tone Podobnik

Uredniški odbor:
Dušan Bosnar
Urška Omerz
Marija Babnik
Matjaž Omahen
Aleš Pečjak
Aleš Zalaznik

lektorica: Saša Poljak
oblikovanje: Dušan Bosnar

tisk: tiskarna Artelj d.o.o.

prelom: Tomyco d.o.o.

Naklada: 1000 izvodov

Izdajatelj: GZL

info@gasilskazveza-lj.si
www.gasilskazveza-lj.si

Kontaktna številka:
041/263-774

Ljubljanski gasilec je brezplačen

velik požar na Krasu

Foto: Darko Muhič, Mitja Gregorič, gasilci.org, arhiv LG

Darko Muhič

V sredo in četrtek (30. in 31. julija) so se gasilci na območju občin Komen in Miren – Kostanjevica borili z izredno hudim požarom v naravi, ki je ogrožal tudi več vasi. Ogenj je zaradi uspešnega dela gasilcev uničil le eno manjše poslopje ter električne in telefonske napeljave.

V sredo ob 10.41 je (znova) zagorelo na območju od italijanske meje v notranjost naše države proti krajema Klariči in Brestovica pri Komnu v občini Komen ter proti kraju Sela na Krasu v občini Miren – Kostanjevica, kjer je zagorelo že 29. 7. 2003. Požar je v popoldanskem času prešel greben in se razširil po Kraški planoti v notranjost v dolžino okoli šest kilometrov in globino okoli dva kilometra. S požarom so se najprej spopadli gasilci iz matičnih občin in občine Sežana. Kmalu so poklicali na pomoč gasilce iz obalno-kraške in goriške regije. V veliki nevarnosti sta bili dve vasi in zato je poveljstvo prek poveljnika GZ Slovenije zahtevalo pomoč gasilcev iz notranjosti Slovenije. Gasilci so se pri gašenju in požarnem varovanju menjavali v izmenah, saj gasilci, ki so intenzivno delali, niso mogli biti stalno na terenu. V akcijo gašenja sta se čez dan vključila vojaška helikopterja in ob meji krajsi čas tudi italijansko letalo. Požar je čez dan gasilo 160 gasilcev iz severnoprimske regije, 150 gasilcev iz notranjske regije in 18 gasilcev iz obalne regije, ki jim je uspelo

pred ognjem obvarovati ogrožena naselja. Čez noč so aktivnosti na požarišču vršili gasilci iz gorenjske regije, ljubljanske regije in regije Ljubljana 2.

Že v zgodnjih četrkovih jutranjih urah se je nadaljevalo gašenje požara na območju občin Miren – Kostanjevica in Komen. 320 gasilcem sta ob 9. uri na pomoč odletela dva helikopterja Slovenske vojske in dve letali za gašenje požarov iz Italije. Gašenje je bilo zelo intenzivno in v popoldanskih urah je bil požar v glavnem lokaliziran. Malo pred 15. uro

je začel padati dež, ki je omočil površino. Seveda požar ni bil pogašen, ker je na mnogo mestih gorelo pod površino. Požar je bil okoli 17. ure lokaliziran. Požarno varovanje in gašenje je potekalo le še na območju vasi Vojščica. Požarne straže so na območju požara ostale čez noč in v petek. Po ocenah gozdarjev Zavoda za gozdove Slovenije, območne enote Sežana, je pogorelo okoli 1250 hektarjev površine.

V sredo in četrtek pa je tudi pošteno pokalo, ko so zublji segli do starih granat in drugih ubojnih sredstev, razpršenih po tem delu Krasa. Zaradi požara je tako rekoč na nitki obvisel sistem Kraškega vodovoda, ki z vodo oskrbuje ves Kras, pol Brkinov in tudi zadovoljuje polovico potreb slovenske Istre. Ognjeni zublji so namreč uničili daljnovod, ki z električno energijo oskrbuje rezervno napajanje vodovodnega sistema. Na srečo je podzemni kabel zdržal in omogočal preskrbo z električno energijo.

Požar je v treh dneh zahteval posredovanje na stotine gasilcev z vse Primorske, Notranjske in še z ostalih koncev Slovenije ter helikopterjev slovenske vojske in italijanskih letal za gašenje gozdnih požarov. Pri gašenju in požarnem varovanju je sodelovalo več enot iz vaše regije, zato se jim v imenu poveljstva tudi lepo zahvaljujem. Videli smo, da je solidarnost v gasilstvu še prisotna in da so se enote hitro odzvale in pohitele na pomoč.

kako se je začelo

Foto: Darko Muhič, Mitja Gregorič, gasilci.org, arhiv LG

Mitja Gregorič

V sosednji Italiji je v dnevih od 26. julija do okrog 2. avgusta 2003 v okolici Jamelj – Doberdoba divjal hud požar, ki se ga je dobro videlo tudi v Sloveniji, saj se je steber dima dvigal visoko v nebo in prekril spodnjo Vipavsko dolino (Miren, Bilje, Vrtojba, Šempeter, Renče itd.). Veter je pepel trosil daleč naokoli. Italijanski gasilci, pripadniki gozdne straže in civilne zaščite so se z ognjem nemočno spopadali kar nekaj dni. Zaprli so magistralno cesto Gorica–Tržič–Trst. Ponoči ni bilo znakov, da se gasilci bojujejo s plameni, po vsej verjetnosti zaradi močne burje (verjetno tudi zaradi NUS – na tem območju je divjala ena najhujših front). Ponoči so bili mogočni zublji, ki so se dvigovali visoko v nebo in požirali vse pred seboj, vidni tudi nekaj deset kilometrov stran. Ob pijači v baru ob gasilskem domu smo pogledovali proti plamenom v daljavi in modrovali, kako bi jim lahko šli na pomoč. Vsi, ki smo leta 1994 pomagali pri gašenju katastrofalnega požara na goriškem Krasu, smo si predstavljali, kaj doživljajo italijanski kolegi. Bali smo se tudi, da bi ogenj, kot velikokrat do sedaj, prišel tudi na našo stran. Naslednjega dne, 28. julija okrog 11:10, smo bili prek pozivnikov poklicani na gašenje gozdnega požara na strmem pobočju med vasema Vojščica in Vale. Požar je menda izbruhnil zaradi udara strele na pobočju med vasema, na zelo težko dostopnem terenu. Prvi so začeli z gašenjem požara fantje iz PGD Kostanjevica na Krasu. Kaj kmalu so ugotovili, da zaradi burje in suše požaru ne bodo sami kos, in so na pomoč poklicali sosednja društva – PGD Šempeter pri Gorici, PGD Nova Gorica, PGD Dornberk, enoto iz JGZ GE Nova Gorica

in PGD Komen (ter pozneje tudi vsa ostala društva iz GZ Goriške). Padlo je povelje, naj se glavovina moštva iz PGD Nova Gorica, Šempeter in GE Nova Gorica, naš »veteran« Unimog (žlahtni letnik 1965) skupaj z novejšim »bratcem« iz GE Unimog – Gileta »zarije« globoko v gozd – na požarišče in se spopade z ognjenimi zublji z južne strani. Medtem so fantje iz Komna obvladovali ognjene zublje z zahodne strani, ekipa iz PGD Kostanjevica pa z vzhodnega roba in z vrha. Po ozkih, zelo zaraščenih, s kamniti zidovi obdanih kraških poteh sta si Unimoga (roll bar) utirala pot do požarišča in peljala gasilcem zelo dragocen tovor – vodo. Ko smo prispeli do skrajne točke ter ustavili drug za drugim na ozki poti in je moštvo poskakalo z vozil, nas je nenadoma presenetil pok, ki mu je sledilo žvižganje. Vsi smo obstali kot okameneli. Glede na moč poka naj bi šlo za naboj. Pozneje smo slišali še nekaj podobnih pokov, eden izmed njih je »udaril« tudi močnejše. Že sam prihod na požarišče zato ni bil nič kaj prijeten. Goriška Gileta (Unimog) ki je bila pred nami, je s pomočjo nekaj naših fantov takoj začela odvijati kraka cevi in se je spopadla z ognjenimi zublji. Na pomoč so priskočili tudi fantje iz PGD Kostanjevica, ki so zamenjali naše fante, saj smo se morali z našim vozilom in moštvom premakniti na drugo lokacijo nekaj sto metrov stran in se od tam spopasti z ognjenimi zublji, ki so hiteli (bežali) navkreber. Ogenj je bilo treba zaustaviti za vsako ceno, saj je začela pihati burja, za katero je značilno, da na tem kraškem robu (Vojščica–Brestovica) rada piha in še raje spreminja smer. Napeli smo vse sile, zagrizli peš

navkreber in odvili vse cevi (približno 300 m v dolžino). Skozi grmovje, robido, pepel, dim, prek kamnitih zidov za ognjem, ki je bežal naprej v hrib. Zmanjkalo nam je cevi, zato smo nadaljevali z naprtnjačami. Fantje so se tolažili, da jim vsaj po vodo

ni treba prav v dolino. Nekje nad nami se je zaslišalo glasove; povprašal sem našega poveljnika Sebastjana, ki je odšel naprej na ogled, kakšna je trenutna situacija. Nekaj deset metrov nad nami so bili fantje iz Komna in se prebijali proti nam. Tudi fantje iz Kostanjevice niso bili daleč, saj smo jih že skoraj videli. Čez nekaj minut smo se srečali na sredini pobočja. Ogenj smo tako obvladali in ga lokalizirali. Sledilo je še namakanje roba požarišča in gašenje večjih žarišč, kar nam je vzelo kar nekaj časa. Naš Unimog (1700 l) je kar nekajkrat odšel iz »gošče« na plano k cisternam po vodo, te so nas v pripravljenosti čakale ob cestišču. Po končanem delu smo posedli po bližnjem kamenju in si privoščili kratek počitek. Po postaji je bilo slišati kostanjeviškega poveljnika, ki je odredil, naj gredo njegovi fantje pogledati na Lokvico, kako je s požarom pri sosedih, saj so ga klicali iz centra, naj preveri situacijo. Spogledali smo se in pomislili na najhujše ... strela, še eden! K sreči ni bilo nič iz tega. Požar je bil še globoko v Italiji. Nekaj časa nas je del ostal še na požarni straži, pozno zvečer pa smo se vrnili nazaj domov. Z nekaterimi fanti iz društva smo se zvečer odpravili na maloobmejni prehod Lokvica (Opatje selo), da bi si od blizu ogledali ognjeni pekel. Ta pa ni izgledal prav nič lepo. Tam smo se zadržali dobre pol ure in komentirali gašenje sosedov. Pridružili so se nam tudi kolegi iz PGD Kostanjevica, ki so znova prišli na »službeni« ogled. Naslednjega dne je ogenj na vso moč zagrizel tudi na našo stran. Brez carinskih postopkov seveda. Gorelo je v dolžini skoraj dveh kilometrov. Bojazni in strahovi so se torej uresničili.

GZ Ljubljana pomagala gasiti požar na Krasu

Foto: Darko Muhič, Mitja Gregorič, gasilci.org, arhiv LG

Brez potnega lista mimo mejnega prehoda, kar na črno, je v torek, 29. julija 2003, ogenj prečkal italijansko-slovensko mejo. Ogenj so takrat tamkajšnji gasilci uspešno pogasili. Znova je začelo goreti, sprva na italijanski strani, od koder se je ogenj razširil prek državne meje iz smeri Kremenjaka proti Klaričem in Brestovici ter nato proti Vojščici. Tu se je požar obrnil nazaj proti naselju Sela na Krasu. Drugi krak požara se je iz Kremenjaka razširil proti Koritom na Krasu, preskočil cestišče ter nadaljeval svoj pohod v smeri Kostanjevice na Krasu. Prebivalce v naselju Sela na Krasu, ki so bili le za nekaj metrov oddaljeni od požarišča, so gasilci za nekaj ur evakuirali iz njihovih domov.

Po podatkih je pri gašenju izmenično sodelovalo več kot 500 poklicnih in prostovoljnih gasilcev iz vseh krajev Slovenije. V noči na četrtek je bilo prisotnih okoli 170 gasilcev, skupaj s gasilsko opremo in dovolj velikim številom avtomobilskih cistern z vodo, ki so opravljali manjša posredovanja. V jutranjem času pa se je zbralo še okoli 300 gasilcev, ki so prišli kot dodatne sile in zamenjava utrujenih posredovalcev.

Gasilcem so pomagali tudi člani 15. brigade vojaškega letalstva s tremi heli-

kopterji Bell 614 in posadki dveh italijanskih letal Canadair. Helikopterji so vodo zajemali v bazenu v Kostanjevici na Krasu, obe letali pa sta morško vodo zajemali iz tržaškega zaliva.

Območje, ki je bilo razdeljeno na štiri sektorje, je vodil štab pod poveljstvom Ivana Jereba.

Gasilci iz **Gasilske zveze Ljubljana** smo proti Novi Gorici odšli v sredo popoldne, predvsem z nalogo pripeljati večjo količino vode. Ob prihodu smo se javili v štab, ki je bil takrat lociran v tamkajšnji osnovni šoli.

S sovoznikom sem pripeljal GVC 16/90. Javiti smo se morali poveljujočemu v prvem sektorju, da bi nam dal natančnejša navodila in nadaljnje zadolžitve. Tako smo v prvem sektorju izvedli obsežnejši golosek in preventivno namočili del, kjer smo pričakovali ogenj.

Medtem se je smer vetra spremenila in sledila so nova povelja in prerazporeditve. Cisterno smo napolnili 9000 litri vode, zaradi slabega pritiska pa smo jo polnili nekaj manj kot 30 minut, nato pa so nas prerazporedili v Kostanjevico za varovanje lovskega doma.

Ponoči nismo imeli veliko dela razen nadzora stanja. Zjutraj smo dobili okrepitve, zamenjali so nas celjski gasilci. Vodo sva nato peljala še v bazen, kjer je helikopter zajemal vodo, in se nato v popoldanskem času odpravila proti Ljubljani.

Okoli 15. ure pa je nad območjem, kjer je gorelo, začelo rahlo deževati. Ta tako imenovani odrešilni dež je pripomogel, da se je akcija uspešno končala. V četrtek zvečer je na pogorišču ostalo okoli 60

Jure Dolinar

gasilcev in izvajalo požarno stražo prek noči.

Da je bilo na požarišču še kako nevarno, smo bili še bolj prepričani, ko smo vsake toliko časa slišali eksplozije. Tako so dodatno nevarnost predstavljali neeksplozirani predmeti iz prve svetovne vojne.

Požar je po podatkih Zavoda za gozdove zajel prek 1200 hektarov površine (po zemljevidu). Na terenu bo površina po vsej verjetnosti še večja.

Opozoriti je treba, da v akciji ni bil poškodovan noben gasilec, in to kljub težkim nalogam v dimu in drugih razmerah. Prav tako pa ni bila poškodovana nobena hiša, čeprav je požar ob podpori vetra izredno hitro napredoval.

Naj na koncu še enkrat izpostavim delo gasilcev, ki so znova pokazali vso svojo požrtvovalnost, človekoljubnost in nesebično pomoč.

Kolegi s primorskega konca pa se tako vsem prisotnim gasilcem na omenjenem požaru zahvaljujejo za pomoč in sodelovanje, saj, kot pravijo: »Brez vaše pomoči ne bi zmogli ukrotiti podivjanega rdečega petelina, ki se je nad kraškimi borovci bohotil v burji.«

Zahvala

30. julija so nas pokličali na pomoč. Gorelo je na širšem območju krasa. To je bil požar, ki je še enkrat pokazal, da smo gasilci skupaj najmočnejši. Da držimo skupaj, ko je najhuje in da smo si ne glede na karkoli drugega pripravljene vselej pomagati. Intervencija je bila težka in nevarna. Vsi, ki so na njej sodelovali, to vedo. Tisti, ki so klicali na pomoč, to vedo še toliko bolje.

Hvala vsem požrtvovalnim gasilcem Gasilske zveze Ljubljana, ki ste bili tam in svojim tovarišem pomagali, ko je bilo to najbolj potrebno.

PGD SOSTRO,
PGD BIZOVNIK,
PGD ZADOBROVA,
PGD ZGORNJA ŠIŠKA in
PGD TRNOVO

Iztok Zajc,
poveljnik GZ Ljubljana

nov požar v stari cukrarni

Jože Ložnar

Foto: arhiv LG

Vsaka gasilska intervencija predstavlja določeno stopnjo tveganja. Glede na nevarnost je Cukrarna zahtevna stavba. Odprtine, ki so v nadstropjih, niso zavarovane, tako da obstaja resna nevarnost padca v globino. To je zgolj ena izmed cvetk, ki ob dodatku dima in mraka še poveča nevarnost. Verjetno si lahko predstavljamo, kaj se zgodi, če se pri gibanju po takih prostorih ne upoštevajo ukazi in navodila poveljujočih. Pred časom sem omenil, da je stavba pravi poligon za praktični trening taktičnih postopkov gasilskih enot in gasilcev. Res je ta trening izredno nevaren ter zahteva dobre inštruktorje. Vedno ko javijo požar v tej stavbi, sem zaskrbljen iz dveh razlogov, in sicer: bodo moji možje varno pogasili požar in ali je kdo notri. Mislim, da trenutno v Ljubljani ni stavbe s takim slovesom, kot ga ima ta.

Prepričan sem, da se mestne oblasti trudijo najti rešitev za to stavbo. Oddelek

za zaščito in reševanje Mestne občine Ljubljana je podrobno seznanjen z vsemi našimi ugotovitvami. GBL in OZR zelo dobro sodelujeta in napor, ki jih vlaga OZR, da zagotovi varnost Ljubljančanom, so vidni tudi na zunaj (ograja, zaprta cesta). Naslednjic ko nas bodo poklicali, da gori v Cukrarni, bomo znova pohiteli, da rešimo, pogasimo in ohranimo, kar se da, ker je to naša služba.

Resnično je to stavba, ki ima nadpovprečno veliko požarov. Nekateri so majhni, saj gori kakšen kavč, stol ali miza. V letu 2002 so bile na tej lokaciji štiri intervencije, letos pa dve. Po naših podatkih je v teh požarih v oktobru 2002 poginil pes.

Vsaka intervencija ima svojo glavo in rep. Namen naše pomoči je zmanjšati škodo, ki nastane zaradi požara, in jo s svojimi posegi med intervencijo in po njej ne povečati. Nekaj utečenih postopkov, ki so v GBL že tradicija in so se razvili v

ZAPISNIK POŽARA

Cukrarna, 16. 7. 2003

Prijava požara ob 5:08, prihod na mesto požara ob 5:13. Gorelo v zgornjem nadstropju na istem mestu kot v predhodnem požaru. Današnji požar je bil po svoji intenzivnosti in obsegu manjši kot takrat (cca 100 m²). Vstop v objekt je bil prek lestev ter avtolestve. Požar pod nadzorom ob 6:00. V objektu je bivalo 8 brezdomcev. Ob prihodu sta bila dva že zunaj, ostalih 6 rešili s pomočjo avtolestve. Na strani Ljubljanice (Poljanski nasip) odstranili varnostno ograjo, ki je onemogočala dostop. S te strani smo prek dvizne platforme za monitorjem preprečili širjenje požara v smeri Ambroževega trga (Živinozdravniške). Zaključek intervencije ob 9:00. Ob intervenciji delno prežagali prečne letve na stropnikih. Na tem delu je strop izveden s stropniki. V objektu je veliko število odprtih, ki povečujejo tveganje interventnih enot ob gašenju in reševanju. Na mestu intervencije je bila ves čas tudi posadka Reševalne postaje Ljubljana (3 člani). V intervenciji je sodelovalo 17 gasilcev ter 5 vozil (2KV, 1AC, 1AL, 1DP), na požarni straži je bilo od 7:00 do 9:00 5 gasilcev. Danes bomo izvajali še občasno kontrolo.

desetletjih delovanja, so glavne prednosti, ki jih enota s pridom izkorišča na takih požarih. V grobem bi lahko vsako intervencijo razdelili na tri glavne oporne točke: taktične enote, ki gasijo, taktična enota, ki varuje, in rezerva. Res je, da se to ne izvaja vedno, je pa to pot do uspeha. Ob izvajanju notranjih napadov so živ-

ljenjskega pomena dobra usposobljenost, upoštevanje navodil in skrb za so-tovariša na intervenciji. Če k temu dodamo še primerno opremljenost ekipe, imamo možnosti, da intervencijo izpeljemo, kot smo si zamislili. Naša ekipa je sestavljena iz nekaj prekaljenih »borcev« in novincev. Tudi starostna struktura je pomembna, saj se mora upoštevati fizične zmogljivosti mladcev in rutino starejših. V šali moj sodelavec mlajšim vedno pravi: »Kar nas ne ubija, nas samo krepi.« Lanskoletni požar je bil večjega obsega, saj je gorelo že v drugem nadstropju pa vse do ostrešja. V lanskoletnem požaru so sodelovala tudi PGD, saj se je pokazala potreba po njihovem angažiranju. Upam, da boste to mojo razlago sprejeli dobronamerno. V sami notranjosti je bil požar popolnoma razvit in se je širil prek lesenega poda in stopnišča vse do ostrešja. Predvsem pri taki vrsti požara je pomembna pravilna odločitev o načinu gašenja. Takrat se je poveljnik odločil, da bodo preprečili širitev z obrambo ostalega dela stavbe ter z neposrednim prodorom do žarišča. V ta namen je bil odprt in izrezan del stropa in ostrešja. V tem konkretnem požaru so bile vse taktične enote pod močnim psihičnim pritiskom, saj nismo imeli podatka, ali so v stavbi tudi ljudje. Praksa pri vseh takih požarih je tudi, da na mesto požara pridejo tudi kolegi z reševalne postaje, saj nikoli ne veš, kako se bo končalo. Gašenje smo izvajali po celotnem prostoru, volumsko. Zaradi lažje dostopnosti smo v zgornji etaži ter na ostrešju gasili prek 8 in 7. Požar smo relativno hitro ustavili in ga imeli pod nadzorom, vendar je dokončna pogasitev zahtevala kar nekaj dela, saj je bilo treba odpreti kar veliko površino stropa, da smo se prepričali o uspešnosti gašenja. Prav ta-

krat se je pokazala tudi potreba po dodatnem usposabljanju PGD za varno delo z motorko. Z nekaterimi smo se o tem celo pogovarjali, vendar dlje od tega nismo prišli. Sodelovalo je 36 gasilcev.

Tudi za zadnji požar v juniju letos smo potrebovali veliko naših veščin in znanja. Gašenje ni minilo brez uporabe IDA in IR kamere, ki je že nepogrešljiv del takih intervencij. Komunikacija na intervenciji navadno poteka na simplexu in je pomembna vez med notranjo taktično enoto ter zunanjim delom enote. Ob prihodu se je videlo, da so v objektu še ljudje, ki se niso mogli umakniti iz prostorov, ker jim je požar presekalo edino pot za umik. Ker so bili v prostorih, kjer smo jih opazili, odrezani od poti za varen umik, smo najprej izvedli neposredno gašenje požara, tako da smo naredili nekakšen koridor, po katerem smo umaknili ljudi do mesta, kjer je bila nameščena avtolestev, po kateri so se nato umaknili iz objekta. Z lestvijo namreč nismo mogli priti v položaj, s katerega bi jih dosegli na opaženi lokaciji. Po lestvi se je tako rešilo 6 ljudi. Vse tako rešene in ostale, ki so se iz objekta sami umaknili, smo zaprosili, da so

se zbrali na primernem mestu, ker jih je pregledal kolega iz reševalne, če bi morda potrebovali pomoč, vseh je bilo 8. Nikomur se ni nič zgodilo.

Požar je bil hitro pogašen, zato tudi nismo aktivirali dodatnih enot. V objektu po vsakem požaru ostaja vedno manj gorljivega materiala, zato pa toliko več različne navlake. Če bi se pokazala potreba po dodatnih enotah, bi bile te tudi alarmirane. Zagovarjam stališče, da je treba zagotoviti preverljivo usposobljenost gasilskih enot. Prepričan sem, da si gasilske enote, ki opravljajo javno gasilsko službo, zaslužijo kakovostno in učinkovito usposabljanje.

Zadnji požar je bil po številu rešenih oseb največji. Tudi informacija o osebah, ki so ostale v stavbi – dal nam jih je eden od stanovalcev – so bile natančne in koristne. Vsekakor pa bi bil vsak pred težko odločitvijo, ali ne vstopiti v objekt kljub nevarnosti, ki jo v požaru predstavlja, če bi na knjih zagledal ljudi, ki potrebujejo pomoč. Rad bi zaključil bolj optimistično, saj mislim, da ne bo nihče v taki dilemi. Naj bodo vaši dnevi varni, spoštovani gasilci.

nevarnost gašenja v stari cukrarni

Foto: arhiv LG

Dne 16. julija 2003 ob 5:08 nas je prebudil alarm (zvočni signal) in vzporedno z njim glas telefonista, ki je v stilu pravega profesionalca mirno povedal, kje in kaj gori. Na semaforju sem zagledal prižgane številke 1, 2, 3, 7 in 8, iz česar sem lahko sklepal, da gre za eno izmed resnejših in nevarnejših posredovanj gasilske brigade.

Hitro sem se spustil po drogu neposredno v garažo, oblekel zaščitno obleko in zasedel svoje mesto v vozilu št. 2. To je kombinirano vozilo s šestimi člani posadke. Medtem ko smo vozili v tako imenovanem vlaklu (koloni gasilskih vozil), smo si v vozilu nameščali izolirne dihalne aparate, in takrat sem sam pri sebi začel razmišljati in si v spomin klicati vse tiste zgodbe starejših gasilcev, ki so staro Cukrarno že večkrat gasili in jo precej dobro poznajo. Medtem sem se dokončno opremil s svetilko, podkapo, čelado,

rokavicami in vrvo. Takoj ko smo prispeli, smo pogledali v zgornja nadstropja, kjer smo opazili močan plamen. Ker so spodnja okna in vrata zazidana, da bi preprečili dostop brezdomcem, je del ekipe začel postavljati lestev za vstop prek prvega nadstropja. V paru z gasilcem sem sledil brezdomcu, ki je povedal, da pozna pot do stopnišča, kjer naj bi bilo jedro požara in kjer naj bi bilo ujetih osem oseb.

Ko smo prišli do mesta požara, sva brezdomcu nemudoma naročila, naj zapusti stavbo, sama pa sva zaradi neprehodnosti stopnišča s pomočjo vrvi povlekla VT (visokotlačni) vod. Medtem so do omenjenega mesta prišli tudi ostali gasilci.

Ogenj po stopnišču smo hitro pogasili in našli vseh osem ljudi. Ker ima stavba v veliki meri porušeno streho, je do ognja prišlo dovolj kisika, tako da ni bilo veliko

Jure Dolinar

dima in strupenih dimnih plinov. Tako pa tudi nevarnosti za zadušitev oziroma zastrupitev ujetih oseb ni bilo.

Po hitri pogasitvi požara smo vse ljudi evakuirali iz stavbe na varno, nato pa smo začeli s standardnim postopkom odstranjevanja in popolne pogasitve brez možnosti ponovnega vžiga. Pričakovani zvok piščalke IDA me je začel opozarjati, da imam v tlačni posodi zadnjih 50 barov zraka. Zapustil sem prizorišče in odšel do avtomobila, kjer sem odložil IDA in popil nekaj pijače. Potem sem se vrnil brez dihalne naprave in nadaljeval s preiskavo in odpiranjem tal.

Ura je bila nekaj minut čez sedmo zjutraj, ko so prišli fantje iz naslednje izmene in prevzeli nadaljnjo delo.

Med prevozom v GBL smo si še izmenjali prve vtise o požaru in menili, da je stavba resnično nevarna in da bo nastal največji problem takrat, ko bo nekdo od gasilcev poškodovan ali huje ranjen. Vsekakor pa bo takrat na žalost že prepozno.

Analiza dogajanja in samega posredovanja smo opravili v naslednji dnevni izmeni, ko smo se pogovorili o delu in o možnostih še boljšega posredovanja.

Takšno je delo gasilcev, ki nikoli ne vemo, kaj nas pravzaprav čaka in kakšne nevarnosti vse prežijo na nas. Treba je biti pripravljen tako rekoč na vse – tudi na najslabše. Vedno pa je treba ukrepati z glavo in možno nevarnost, če je le mogoče, že predhodno odstraniti.

prezračevanje v notranjih prostorih

**Rajko
Jazbec**

Foto: Rajko Jazbec

Gasilci se na intervencijah srečujemo z ognjem. Kjer je ogenj, je tudi dim, pravi pregovor. Gasilci se želimo čimprej spopasti z ognjem, pri tem pa nas nimalokrat ovirajo gost dim in vroči plini, ki zmanjšujejo vidljivost in onemogočajo učinkovito približevanje žarišču požara.

Kaj je prezračevanje? Na kratko lahko prezračevanje definiramo kot odstranjevanje dima in vročih plinov ter njihovo nadomeščanje s svežim zrakom.

Zato se pri izvedbi intervencij gasilski vodje velikokrat sprašujejo: Ali prezračevati objekt? Kako? Kdaj začeti prezračevanje? Katero vrsto prezračevanja uporabiti?

Tako kot je pristopov v gasilski taktiki veliko, je tudi načinov prezračevanja več.

Glede na situacijo v objektu ga lahko razdelimo na:

- **horizontalno** (prezračujemo na ravni enega nadstropja)
- **vertikalno** (pri visokih objektih prezračujemo stopnišča in jaške)
- **kombinirano** (najprej prezračujemo vertikalno (npr. stopnišče), potem še horizontalno (npr. stanovanje))

Glede na način posredovanja ga delimo na:

1. NARAVNO
2. MEHANSKO
 - a. hidravlično
 - b. podtlačno
 - c. nadtlačno

Preden se lotimo prezračevanja, je pomembno natančno določiti smer gibanja

vetra in le-tega uporabiti »za pomoč« pri samem postopku. Saj veste, proti vetru je težko ..., no, v tem primeru pa povsem neuspešno. Vstopno odprtino naredimo na privetni strani objekta (navadno je to tudi vstopna odprtina za napadalno skupino), izstopno odprtino pa na zavetrni strani stavbe. Prav tako je pomembna velikost vstopne in izstopne odprtine. Pravilo je, da je izstopna odprtina velika od 75 do 150 % vstopne.

NARAVNO prezračevanje izvedemo, kadar nimamo ustreznih mehanskih naprav. Pri tem moramo biti pozorni na zgoraj opisane postopke (smer vetra in postavitev ter velikost odprtini), poleg tega pa še na samo mesto izstopne – odzračevalne odprtine. Željeno je, da je postavljena čim bližje žarišču požara. V nasprotnem primeru se nam bo s pomočjo prezračevanja ogenj pospešeno razširil po objektu.

MEHANSKO HIDRAVLIČNO prezračevanje navadno izvedemo po pogasitvi žarišča požara za hitrejšo razdimljenje in ohladitev prostorov. Izvaja ga gasilec napadalec z ročnikom. Postavi se pred odprto okno. Skozi okno z razdalje približno 60 cm usmeri razpršen curek. Ta povzroči injektorski učinek in pospešeno gibanje dima iz prostora.

MEHANSKO PODTlačNO prezračevanje izvajamo z ventilatorji ali dimovleki. Tako prezračevanje zahteva zatesnitev izstopne odprtine, v njej je le ventilator ali pa skozi njo vodi dimovlečna cev. Zato so napadalne poti skozi take izstopne odprtine nemogoče. Poleg tega je učinek podtlačnega prezračevanja relativno slab.

MEHANSKO NADTlačNO prezračevanje izvajamo z ventilatorji za prisilen upih zraka. Postavimo jih pred vstopno odprtino (ne med, kot to pogosto delamo) in s tem dosežemo injektorski učinek upiha velike količine svežega zraka v prostor. Pri tem je nujno, da na skrajno oddaljeni točki z izstopno odprtino omogočimo izstop dimu in vročim plinom. Odprtina naj bo ena sama. Lahko pa jo po potrebi tudi menjamo in s tem selektivno prezračujemo prostor za prostorom v hiši ali stanovanju.

Pravilno in pravočasno izvedeno prezračevanje nam omogoči hitro napredovanje po objektu in približevanje žarišču. S tem v prostorih znižamo temperaturo in v ustreznem času še lahko preprečimo nastanek požarnega preskoka. Vendar se je potrebno lotiti prezračevanja s premislekom. Z dodatnim dotokom svežega zraka lahko v neugodnem trenutku nekje v notranjosti objekta spremenimo razmerje eksplozivnih plinov, ki so nad zgornjo eksplozivno mejo, na eksplozivno območje in povzročimo to, česar si nismo želeli.

Kako taktično izvajati posamezne vrste prezračevanj, pa morda prihodnjič.

tehnična sredstva za prezračevanje

Foto: arhiv LG

Cveto Šumec

Za izvajanje prezračevanja prostorov imamo na voljo več tehničnih sredstev, ki nam omogočajo t. i. prisilno prezračevanje. V osnovi lahko taka sredstva delimo na tista, ki nam omogočajo izsesavanje dima iz zadimljenih prostorov – podtlačno prezračevanje; in na tista, s katerimi vpihujemo svež zrak v zadim-

ljene prostore – nadtlačno prezračevanje. Govorimo o ventilatorjih, s katerimi dosežemo oba omenjena načina – odvisno, kam usmerimo piš zraka.

Pogon takih naprav je lahko izveden na več načinov. Najbolj razširjen je pogon z motorjem z notranjim izgorevanjem, elektromotorjem ali z vodno turbino. Vsak

od naštetih ima zagotovo svoje dobre in slabe lastnosti.

- Motor z notranjim izgorevanjem je avtonomen, je tudi glasen, proizvajalci pa zagotavljajo normalno delovanje do nagiba 30 stopinj (mazanje).

- Elektromotor je enostaven za rokovanje, deluje v različnih položajih (možnost namestitve ventilatorja na kanalizacijski jašek), zagotovo pa je priključni kabel moteč dejavnik (možnost poškodbe).

- Vodna turbina zahteva dovodno in odvodno cev iz GVC (razmeroma velika teža ob morebitnem prestavljanju), uporabna pa je v okolju, kjer je možnost eksplozije.

Zmogljivost takih naprav je definirana s pretokom zraka, kjer nekateri proizvajalci navajajo pretok zraka na sami vetrnici, drugi pa pretok, ki je dosežen s t. i. injektorskim učinkom. Tako se gibljejo podatki o pretoku zraka za posamezne prenosne naprave med 8.000 in 50.000 m³/h, medtem ko lahko za večje naprave, vgrajene na vozila, ki so namenjene prezračevanju predorov, zasledimo tudi podatke o pretoku zraka 1.000.000 m³/h in več.

Z različnimi dodatki lahko sredstva, namenjena za prezračevanje, v nekaterih primerih uporabimo tudi kot sredstva za gašenje z vodo ali s peno, vendar o tem morda kdaj drugič.

Lahko pa učinek prezračevanja v veliko primerih učinkovito dosežemo s pomočjo vodnega curka – hidravlični način. Zadošča že ročnik, ki omogoča razpršen curek v kotu 30–45 stopinj. Kakovosten curek dosežemo s t. i. turbo ročniki (notranji del pršilne glave je vrtljiv – turbina), medtem ko imamo pri ročnikih starejših tipov omejene možnosti razpršenega curka.

zastrupitve s plini pri gašenju požarov

Foto: arhiv LG

Anton Posavec

podatki prič, svojcev, policistov ..., ki so včasih koristno dopolnilo, neredko pa tudi edini razpoložljivi podatek.

Slika, ki jo lahko vidimo pri zastrupljenem, je odvisna od količine CO, ki je prišla v organizem:

Blaga zastrupitev: glavobol, nemoč, oslabelost, zaspanost;

Hujša zastrupitev: motnje vida, koncentracije in spomina, bruhanje, motnje zavesti, motnje srčnega ritma, nezadostna prekrvavljena srčne mišice, miokardni infarkt;

Huda zastrupitev: koža in sluznice se obarvajo rožnato, koma, krči, možganski edem, zastoj srca in dihanja.

Prvi ukrep na terenu je takojšnja evakuacija bolnika iz kontaminiranega okolja. Pri tem poseben poudarek velja skrb za lastno varnost, da se ne zastrupimo tudi reševalci. Kadar nimate na voljo izolirnega dihalnega aparata, je treba najprej prostor kakorkoli odpreti in ga prezračiti. Bolniku moramo takoj omogočiti vdihavanje 100-odstotnega kisika (preko t. i. OHIO maske). Pri vdihavanju atmosferskega zraka je razpolovna doba HbCO 4–6 ur. Pri vdihavanju 100-odstotnega kisika je ta čas 1,5 ure in v hiperbarični komori 30–40 minut. Bolnik mora mirovati. Pri vdihavanju dima moramo predvideti možnost kombinirane zastrupitve s cianidi ali dražečimi plini. Če odpovejo življenjske funkcije (dihanje, bitje srca), je treba bolnika čimprej oživljati (temeljni

Pri gorenju se sproščajo številni strupeni plini. Vdihavanje teh plinov ima lahko hude posledice in se žal mnogokrat konča tudi tragično. Gasilci ste pri gašenju požarov tem plinom izpostavljeni. Prav zato je pomembno, da se znamo pred reševanjem pravilno zavarovati, v primeru nesreče pa znati pravilno ukrepati. V tem prispevku bo poudarek predvsem na slednjem.

Med zastrupitvami s plini so najpogostejše zastrupitve z ogljikovim monoksidom (CO). Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije se je med leti 1988 in 1999 v slovenskih bolnišnicah zdravilo 182 zastrupljenih s CO. Zabeleženih smrti zaradi zastrupitve s tem plinom je bilo kar 537. O številu tistih, ki so bili le lažje zastrupljeni in zastrupitev ni bila prepoznana, temveč je bila zavedena pod drugo diagnozo, bi težko govorili. Zagotovo tudi teh ni malo.

Ogljikov monoksid (CO)

Ogljikov monoksid nastane pri nepopolnem izgorevanju snovi, ki vsebujejo ogljik. Pri zastrupitvah s plini je CO najpogostejši vzrok smrti. Zato je prav, da mu v tem prispevku posvetimo največ pozornosti. CO je plin brez barve, vonja in okusa. Ravno te njegove lastnosti so najbolj nevarne, ker ga ne moremo zaznati. Je nekaj lažji od zraka. V organizmu pride z dihanjem. V arterijski krvi

se veže na hemoglobin. Ima približno 250-krat večjo afiniteto za vezavo na hemoglobin, kot jo ima kisik. Prav zaradi tega se na hemoglobin veže hitro in že v zelo nizkih koncentracijah. Nastane t. i. karboksihemoglobin (HbCO). Ta ne more prenašati kisika. Zaradi tega se v krvi zmanjša delež oksihemoglobina (O₂-Hb) in s tem količina kisika v arterijski krvi. Kapaciteta krvi za prenos kisika je manjša. CO se veže tudi na mioglobin in povzroča mišično nemoč (tudi poslabša krčljivost miokarda) ter motnje koordinacije. CO se veže tudi na encime dihalne verige (npr. citokromoksidazo). Zaradi vezave na encime dihalne verige se tudi kisik, ki je v tkivih še na voljo, ne more učinkovito uporabiti. Koncentracija HbCO je odvisna od koncentracije CO v vdihanem zraku in od časa izpostavljenosti.

Izgled zastrupljenega je odvisen od koncentracije CO v zraku, telesne aktivnosti v času izpostave in od koncentracije hemoglobina. Zato je le delno sorazmeren s krvno koncentracijo HbCO, ki jo je moč meriti. HbCO obarva kožo in vidne sluznice zastrupljenega v značilno rožnato barvo, ki nas lahko zavede, da stanje ni tako resno, kot je v resnici. Na zastrupitev s CO moramo vedno pomisliti, kadar glede na okoliščine sumimo na tovrstno zastrupitev (nepopolno izgorevanje v slabih pečeh, požari, vdihavanje izpušnih plinov motorjev, tudi cigaretni dim ...). Nič manj pomembni niso tudi

postopki oživljanja). Čimprej tudi pokličemo najbližjo enoto nujne medicinske pomoči.

Ogljikov dioksid (CO₂)

CO₂ je brezbarven plin, ki ne gori in tudi ne omogoča gorenja. Je težji od zraka in se zato nabira pri tleh. V manjših koncentracijah je povsod v naravi. Nastaja v procesih razgradnje in fermentacije. Z njim se lahko srečamo v podzemnih jamah, vodnjakih, globokih rovih, slatinskih vrelih. Razvija se tudi v kletih, kjer kipi mošt ali vre pivo, ter v silosih. Ravno tu obstaja velika nevarnost zastrupitev s tem plinom. Nastaja tudi pri gorenju.

Pri koncentracijah plina od 6 do 8 % so znaki zastrupitve glavobol, omotica, brenčanje v ušesih, tahikardija, povišanje krvnega tlaka in nemir. Pri koncentracijah od 8 do 10 % nastopijo hitro dihanje oz. motnje dihanja, pomodrelost in slabost. Pri koncentracijah nad 10 % CO₂ pride do neuskkljenosti gibov, epileptičnih krčev, nezavesti, padca krvnega tlaka in prenehanja dihanja (smrt zaradi zadušitve).

Pri ukrepih v okviru prve pomoči je znova na prvem mestu evakuacija iz kontaminiranega okolja. Pri tem najprej poskrbimo za lastno varnost. Če odpovejo življenjske funkcije (dihanje, bitje srca), je treba bolnika čimprej oživljati (temeljni postopki oživljanja). Nemudoma je treba zastrupljenemu dovajati 100-odstotni kisik (OHIO maska). Čimprej pokličemo najbližjo enoto nujne medicinske pomoči.

Cianidi

To so spojine, ki vsebujejo skupino -CN. Uporabljajo jih v metalurški industriji, zlatarstvu, kemični, papirni in farmacevtski industriji, pri galvanizaciji, fotografskih

dejavnostih, izdelavi barv in smol, pri izdelavi pesticidov in umetnih gnojil ter za reagente v kemičnih laboratorijih. Sproščajo se tudi v požarih, ko gori plastika in sintetična vlakna. Uporabljajo se tudi za uničevanje mrčesa, stenic in ščurkov, miši in podgan (ciklonizacija). Pri nas so jih pred leti (ampule ciankalija) uporabljali tudi za ubijanje lisic. Cianidi se sproščajo celo iz nekaterih zdravil. Jedra koščic nekaterih sadežev (mandljevcev, breskev, marelice, slive, češnje) ter peške jabolk in hrušk vsebujejo alkaloid amigdalini, ki sprošča cianidni ion.

Cianide lahko absorbiramo tudi z vdihavanjem. Med vsemi plini so pare cianovodikove kisline (HCN) najbolj strupene in v že zelo majhnih količinah povzročijo smrt. So lažje od zraka in dišijo po grenkih mandeljnih. Tega vonja vsi ljudje ne čutijo, prav tako pa se ne čuti pri visokih koncentracijah, ker v tem primeru HCN paralizira vohalni živec.

Cianidni ion ima specifično afiniteto do celičnih encimov, na katere se veže nepovratno in prepreči njihovo normalno delovanje. Pride do t. i. celične zadušitve. Smrt nastopi zaradi prizadetosti osrednjega živčevja. Vse cianidne spojine niso enako toksične. Zelo nevarne so cianovodik, natrijeve in kalijeve soli.

Pri lažjih zastrupitvah z latenco nekaj minut do nekaj ur se pojavijo motnje dihanja, slabost, glavobol, bruhanje, omotičnost, bolečina v prsih. Pri hujših zastrupitvah se pojavljajo tudi motnje zavesti, motnje srčnega ritma in krči. Pri najhujših zastrupitvah pride v nekaj sekundah do generaliziranih krčev in smrti. Venska kri je svetlo rdeča zaradi večje zasičenosti s kisikom. Nekateri pri zastrupljenemu lahko zaznajo zadah po grenkih mandeljnih.

Pri ukrepih na terenu moramo poudariti skrb za varnost reševalcev. Ti se morajo pred ukrepanjem ustrezno

Literatura

1. Andoljšek D, Posavec A. Zastrupitve s plini. V: Zastrupitve v predbolnišničnem okolju; Maribor, 17. april 2002. Ljubljana: Zbornica zdravstvene nege Slovenije - Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, 2002: 85 - 99.
2. Brvar M, Grenc D, et al. XXIX Podiplomski seminar klinične toksikologije, seminarsko gradivo. Ljubljana: Klinični center Ljubljana, Interna klinika, Center za zastrupitve, 2000: 48 - 97.
3. Derganc M. Nagle zastrupitve. V: Osnove prve pomoči za vsakogar. Ljubljana: Rdeči križ Slovenije, 1994: 248 - 251.
4. Pirečnik A. Aplikacija kisika pri zastrupitvi z ogljikovim monoksidom. V: Urgentna medicina, Izbrana poglavja 3; Portorož, 18.-21. junij 1997. Ljubljana: Slovensko združenje za urgentno medicino, 1997: 415 - 418.

zaščititi (dihalni aparat, maska, zaščitna obleka, rokavice, prepovedano je dotikanje strupa). Pri zastrupitvi s solmi cianovodikove kisline (npr. ciankalij - KCN) umetnega dihanja z usti ne smemo izvajati. Zaradi tega izvajamo ročno umetno dihanje oz. ga dajemo s pomočjo dihalnega balona. V telesu zastrupljenca se iz teh soli še dalj časa tvorijo pare cianovodikove kisline, s katerimi se pomagač med izvajanjem umetnega dihanja z usti lahko zastrupi. Zastrupljenega je treba takoj evakuirati iz kontaminiranega območja in mu sleči kontaminirana oblačila, ker se cianidi absorbirajo tudi skozi kožo. Takoj moramo vzpostaviti in vzdrževati osnovne življenjske funkcije.

Naštel sem le pline, zaradi katerih verjetno najpogosteje pride do zastrupitev, če jih vdihavamo pri požarih. Lahko bi našteval še ostale pline, ki se tvorijo pri gorenju, in navajal ukrepanje v okviru prve pomoči, če se z njimi kdo zastrupi, vendar se mi to ne zdi tako pomembno, vsaj s stališča prve pomoči, ki jo morate znati nuditi gasilci. Pomembneje se mi zdi, da naredim povzetek ukrepov v okviru prve pomoči, ki jih morate znati izvajati gasilci, če pride do zastrupitve s plini.

Na prvem mestu je vsekakor evakuacija zastrupljenega s kontaminiranega območja. Pri tem bi ponovno rad poudaril skrb za varnost reševalcev. Nanjo ne smete nikakor pozabiti. Nemudoma je treba zastrupljenemu dovajati 100-odstotni kisik (OHIO maska). Čimprej je treba obvestiti najbližjo enoto nujne medicinske pomoči, ki bo zastrupljenemu lahko nudila ustrezno strokovno pomoč. Če odpovejo življenjske funkcije (dihanje, bitje srca), je treba bolnika čimprej oživljati (temeljni postopki oživljanja).

bohinjska poletna reportaža

Lovro Šušteršič, Uroš Ješe, Jaka Šušteršič

Foto: Blaž Istenič

Letošnjega tabora v Bohinju v organizaciji Gasilske zveze Ljubljana, ki je bil že petič na prostoru gozdne šole Zveze tabornikov Slovenije, se je udeležilo 83 otrok in 11 mentorjev. Tabor je potekal teden dni – od 18. do 25. julija 2003. V Bohinju je bilo vreme letos še posebno prizanesljivo do gasilcev, saj je padlo le malo dežja, zato smo lahko večino časa izkoristili za načrtovane dejavnosti.

Kako sem postala plavalka?

Nekega dne smo šli z mentorji na plažo. Tam smo morali plavati okrog čolna in nazaj. Ko smo prišli do prvega mentorja, smo morali odplavati v globoko vodo. Tam smo se morali potopiti in prinesiti kamen. Potem smo se morali spomniti še dve vodni igri. To mi je bilo všeč. Tako sem postala plavalka.

Katja Dermota,
PGD Stanežiče – Dvor

Tabor se nam je zdel zelo v redu, saj smo spoznali veliko novih prijateljev iz različnih koncev Ljubljane. Da je bila stvar zanimiva, so poskrbeli mentorji s svojimi zamislimi. Všeč nam je bilo, da smo imeli dosti prostega časa in možnosti, da smo ta čas tudi izrabili: z veslanjem, plavanjem in drugimi dejavnostmi v jezeru in

v njegovi bližnji ter daljni okolici. Tudi hrana nam je bila dokaj všeč, le da je kuhar uporabljal malo preveč istih začimb (špageti in zrezki so bili enakega okusa).

Kot vsi ostali je imel tudi vodja tabora Roman Gale svoje mnenje o taboru:

»Glede na to, da je bila letošnja skupina še posebno velika, je bil projekt zahtevnejši kot preostala leta. Zaradi starostne strukture je bilo težko uskladiti interese vsakega posameznika. Zaradi tega sem dve leti nazaj po spolu, starosti in sposobnostih oblikoval skupine, kar se je obneslo. To je dober način, da povežeš taboreče v celoto, saj je ekipa tako močna, kolikor je močan njen najšibkejši člen. S tem spodbujamo pomoč starejši – mlajši, tako da se tudi mlajši lahko vključijo v dejavnost in da starejši niso favorizirani. Po mojem mnenju je bil namen tabora dosežen, to je sodelovanje in spoznavanje, le da je bila samokontrola nad čistočo premajhna.«

Zvečer ob tabornem ognju so se odvijale različne prireditve. Med njimi je bila tudi zdaj že obvezna vsakoletna modna revija. Gledalcem so različni mladi kreatorji in modeli predstavljali take in drugačne kroje bolj ali manj domiselnih oblek. Letos so bili največja atrakcija tistega večera in modne revije osem fantov in dva napovedovalca oziroma kreatorja. Uprizorili so sprehod po modni pisti, oblečeni v vrečke za smeti in oviti v brisače.

Kako sem postal likovnik?

Začelo se je, ko smo prišle na tabor. Izbirale smo lahko med različnimi veččinami, izbrale smo likovnika. Prijavile smo se in v spremstvu Anice izdelale nekaj izdelkov. Risali smo na majico in risalni list, vžigali v les in oblikovali »Das maso«. Za to večino smo se odločile, ker rade ustvarjamo. Bilo nam je zelo všeč!

Maruša, Barbara in Andreja,
PGD Sostro

Po sprehodu pa so odvrkli vse razen spodnjega perila in se razbežali po taboru in pri tem poželi velik aplavz.

Očitno je bilo, da je veslanje zelo zanimivo in privlačno za vse mlade gasilce, saj so bili čolni neprestano na jezeru in smo se morali zanje močno prepirati z mentorji in člani drugih društev. Vendar smo čolne vsi slej kot prej dobili v svoje roke in se veselo zagnali na vodno gladino. Vsake toliko časa se je tu in tam kakšen čoln prevrnil, vendar smo ga izvlekli iz vode na kopno, ga tam izpraznili in že je ponovno plul po jezeru.

Kako sem postal kurir?

Za kurirja sem se odločil zato, ker v to večino sodita veslanje in plavanje, kar me zanima. Najprej smo morali preveslati določeno razdaljo, potem pa še preplavati. Naslednji dan smo poslušali predavanje in skupaj morali znati naštetih 20 topografskih znakov in še drugo. Morali smo tudi raznašati informacije, ki so nam jih dali mentorji. Eno od teh informacij sem razdelil tudi jaz. Tako sem naredil večino kurir.

Klemen Marolt,
PGD Gameljne

Med (po našem mnenju) najbolj nezaželeni dele programa (med mladimi) je sodil dolg pohod okoli Bohinjskega jezera. Pohoda so se udeležili prav vsi taboreči gasilci. Pohod se je začel okoli desete ure in je trajal štiri ure hoje, vmes pa smo se ustavili za približno eno uro v Ribčevem Lazu. Tam smo pojedli svoj »lunch paket«. Bil je nadpovprečno oku-

sen. Kdor je hotel, se je lahko ohladil v Bohinjskem jezeru ali pa odigral partijo kart na tleh pod drevesi. Po enournem počitku v senci smo se, napolnjeni z novo energijo, odpravili nazaj proti taboru.

Pri jutranjem zboru so se menjala društva v dežurstvu in tako je društvo, ki je bilo tisti dan dežurno, tudi ponoči varovalo tabor in ohranjalo red in mir. Nočno dežurstvo je najbolj napeto po večerni trobenti, saj se takrat še vsi gnetejo okoli droga z zastavo, da bi jo ukradli. Čeprav se tabor umiri šele pozno ponoči oziroma zgodaj zjutraj, je tudi takrat zanimivo

Kako sem postala vodička?

Veščino vodič smo opravljali udeleženci tabora, starejši od 15 let. Prvi del večine smo opravili na pohodu na slap Savico. Vsaj izmed vodičev si je izbral enega od mlajših udeležencev in ga celo pot vodil. Nekateri smo večino vzeli tako resno, da smo zaradi naših varovancev odšli do samega slapa, čeprav v drugačnih okoliščinah ne bi šli. Drugi del je bila topografija. Naučili smo se določati smeri neba brez kompasa, brati karte ... Zadnji del pa je bil obisk okoliških znamenitosti. Ogleдали smo si Muzej Tomaža Godca, pokopališče iz 1. svetovne vojne, železniški predor ... Torej, če potrebujete nekoga, da vam razkaže okolico, smo mi, ki smo opravljali in opravili večino vodnika, pravi naslov.

Celina Brumec,
PGD Brdo

varovati zastavo. Takrat se namreč najbolj razživijo posebne dejavnosti, mazanje z zobnimi pastami, majonezami in podobnimi stvarmi ter seveda pretakanje vode pred šotori, medtem ko žrtev sladko spančka. Kako mine noč, je v veliki meri odvisno tudi od vremena – če pada dež, je zelo težko biti zunaj, noči so že tako ali tako precej mrzle.

Kako sem postala plavalka?

Prvič ko smo šli z mentorji na plažo, smo morali plavati okrog čolna in nazaj. Plavati smo morali do prvega mentorja in v globoko vodo. Nato smo morali iz vode vzeti kamen. Imeli smo se lepo.

Nina Tepeš,
PGD Stanežiče – Dvor

Kako sem postala plavalka?

Za plavalca smo morali preplavati 100 metrov. Voda je bila srednje topla. Ko mi je bila voda do vratu, sem se morala potopiti in na dnu pobrati kamen. Našteti smo morali vsaj dve igri pod vodo in na njeni gladini. Imeli smo se zelo lepo in smo se zabavali. Zdaj bom dobila večino plavalec.

Ana Cerar,
PGD Gameljne

Ena od zanimivejših atrakcij na taboru je bil izbor za miss in mistra tabora. Konkurenca je bila zelo huda in v krutem boju je zmagala predstavnica Stanežič Anita Merhar (11 let), v kategoriji za mistra Bohinja 2003 pa je zmagal predstavnik Zgornjega Kašlja Dominik Vehar (8,5 let).

Tu je posebna uredniška ekipa, ki je bila sestavljena iz več posameznikov različnih društev, pisala dnevni časopis z naslovom Skretmajster, v katerem je bil opisan jedilnik in urnik za prihajajoči dan. Poleg tega je bila v njem vremenska napoved in dnevno razvedrilo, da so se taboreči lahko tudi malo nasmejali. Opisan je bil športni dogodek, v glasilu pa so bile še svetovalnice in pa zastavljeno nagradno vprašanje, katerega pravilni odgovori so bili prebrani pri večernem ognju, kdor pa je na vprašanje odgovoril pravilno, je bil tudi nagrajen.

Kako sem postal novinar?

V soboto mi je Jaka Skala rekel, če bom opravljal večino novinarja, in jaz sem seveda privolil. V nedeljo je izšla naša prva številka. V časopisu smo pisali o vremenu, humorju, Tajni agent 008 poroča, Teta Perica svetuje, kaj se bo dogajalo ... Sodeloval sem s Sašo, Petrom, Matcem, Matejem, Urošem, Blažem, Lovrom in Jakom. Jaz sem pisal, kako je bilo ocenjevati šotore z Anico, bil pa sem tudi odgovorni urednik.

Luka Marolt,
PGD Slape – Polje

Mladi smo imeli tudi priložnost, da si pridobimo katero izmed veščin, ki jih je bilo letos na taboru mogoče opraviti. Na žalost si ni bilo mogoče pridobiti našitka vseh veščin, saj za to nismo imeli ustreznih pogojev. Najmlajši so lahko opravljali večino preventivca, plavalca in likovnika. Starejša generacija pa je imela možnost opraviti več veščin. To so večine kurir, vodnik, novinar, vrvar – vozlar, galsbenik ter naravoslovec – gozdar.

Radi bi se zahvalili vodji tabora Romanu Galetu ter njegovima pomočnikoma Blažu Isteniču in Anici Birsu za uspešno in korektno vodenje samega tabora. Zavedamo se, da je bilo njihovo delo zahtevno in odgovorno. Hvala! Poleg tega gre zahvala tudi vsem ostalim mentorjem gasilskih društev, ki so pomagali krotiti podivjano mladino. Hvala tudi vam!

Ne smemo pozabiti tudi na kuharja Matota in na gospoda Franeta, ki sta nam cel teden prijazno kuhala hrano in drago prodajala pijačo ter mentorjem kuhala kavico. Hvala!

Kako sem postala gozdarka – naravoslovka?

V sredo smo se zbrali pred velikim šotorom. Tam nas je prijazno sprejel Blaž s pomočnikom Tomažem. Predavanje je bilo zelo kratko in lahka vprašanja (treba je bilo npr. naštetih 10 dreves) mi niso delala velikih preglavic, težje je bilo naštetih reke in zaščitene rastline v svojem kraju. Šli smo na kratek sprehod, kjer sta nam Blaž in Tomaž pokazala vrste dreves v Bohinju, a nas je kmalu ujel dež, da smo se morali predčasno vrniti v tabor, čisto premočeni. Da sem postala gozdarka – naravoslovka, mi je bilo v veselje, saj obožujem naravo.

Ajda Zimic,
PGD Gameljne

tabor Bohinj 2003

Foto: Blaž Istenič

Fraza, kako pomembno je za gasilska društva delo z mladino, deluje že nekoliko izrabljeno, ampak kljub temu še vedno drži in bo tako še kar nekaj časa. Otroci in mladina so danes zelo obremenjeni s svojimi šolskimi in obšolskimi obveznostmi. Zato jih je vedno težje privabiti v gasilske vrste. Na vprašanje: »Zakaj si se vključil v gasilsko društvo?«, je na prvem mestu odgovor: »Zato, ker je bil tam že eden od mojih staršev.« Drugi najpogostejši odgovor je: »Zato, ker so bili tam moji prijatelji.« Iz navedenega sledi, da če želimo v društva pritegniti širši krog mladih, jim moramo ponuditi njim zanimive vsebine. Zato v Komisiji za mladino pri Gasilski zvezi Ljubljana organiziramo projekte z gasilsko in malo manj gasilsko vsebino. Tako se v našem letnem programu nahajajo različna športna tekmovanja (od nogometa, košarke, smučanja, kolesarjenja, rolanja pa vse do igranja biljarda), družabno srečanje, likovna razstava, orientacijski pohod in pa vsakoletno taborjenje. O slednjem bo v tej številki Ljubljanskega gasilca nekaj več govora.

Sam projekt organiziramo pod delovnim naslovom Poletna gasilska šola (v nadaljevanju PGŠ). Letos smo že peto leto zapored gostovali pri Zvezi tabornikov Slovenije, s katero – mimogrede – zelo plodno sodelujemo, v njihovi Gozdni šoli v Bohinju. Razmere za taborjenje na tej lokaciji so naravnost odlične, za taborjenje kar luksuzne, kar nam gasilcem pravzaprav ustreza. Kapaciteta tabora je do sto taborečih, kar za nas pomeni do največ osem društev in odgovarjajoče število mentorjev v eni izmeni. Trudimo se, da bi to kvoto vedno maksimalno izkoristili.

Sam izbor za PGŠ je zgolj tehnične narave. Bolj pomembno kot to pa je, kako izbrati taboreče. Nekatera društva imajo prijavljenih preveč otrok, druga jih sploh ne morejo zbrati. Sama struktura taborečih je zelo različna, saj letujejo otroci od sedmega do osemnajstega leta starosti. To pa je razpon, ki zajema množico različnih interesov. Naša naloga je, da tem interesom prisluhnemo in jim v okviru možnosti skušamo tudi ustreči. Zavedati se moramo, da je to za nekatere prva daljša odsotnost od doma, kar lahko pomeni določeno duševno stisko. Program tabora obsega izobraževalne, športno-rekreativne, kulturne, taborniške

in druge podobne dejavnosti, ki so primerne za izvajanje v naravi in z naravo. Osvajanje gasilskih veščin na taboru je že zvezda stalnica. Izvajamo programe za vse starostne kategorije, vsak od taborečih ima možnost osvojiti vsaj dve veščini. V tem primeru ne gre, razen pri novinarstvu, za individualno usposabljanje. Za nas je bolj pomemben kolektiv. Osnovni moto, ki ga vcepjamo v vse naše dejavnosti, je kolektivnost. »Veriga je vedno tako močna, kot je mo-

čan njen najšibkejši člen,« radi večkrat poudarjamo. Da pa to ne bi bile le prazne besede, smo se lotili zanimivega projekta. Na taboru smo uvedli tako imenovani »mnogoboj«, ki je sestavljen iz različnih panog: met na koš, strel na gol, štafeta z ovirami, kurjenje ogenjčkov, orientacijski pohod, met kamna v tarčo in na koncu še steza preživetja. Pogled na sestavo taborečih nam je povedal, da takšnega tekmovanja ni mogoče izpeljati, če bi tekmovala ekipe iz posameznih društev. Razdelitev smo izpeljali drugače. Vsa dekleta smo postavili v eno vrsto od največje do najmanjše, vse fante pa od najmanjšega do največjega. S preštevanjem od ena do osem smo jih razdelili v osem po spolu, starosti in društvih popolnoma mešanih skupin. Tako je vsaka skupina imela majhne, srednje, velike, dečke in deklice, starejše in mlajše, bolj in manj iznajdljive ... Skupine so na ta način postale enakopravne, na videz nobena ni po ničemer izstopala. Nadele

Roman Gale

so si tudi svoja tekmovalna imena in vsak od članov se je lahko našel v tej skupini kot njen aktiven pripadnik. Da pa ne bi prišlo do diferenciacije znotraj skupine, so imeli mlajši pri določenih panogah nekaj ugodnosti, streljali in metali so bližje kot starejši, metali so lažji kamen in podobno. Pri skupinskih nalogah pa tako ali tako velja pravilo, da je ekipa končala nalogo, ko je zadnji član v cilju. Kako jim bo to uspelo najhitreje, je znova naloga kolektiva.

Ideja se je na koncu izkazala za odlično in to z več vidikov. Spoznavanje taborečih med seboj je bistveno pospešeno, saj komunicirajo znotraj skupine, tudi starejši in mlajši med seboj, kar sicer ni ravno praksa. Otroci se zelo socializirajo, ker se naučijo delovati v skupini. Tekmovalnost in napetost jih stimulirata do konca tabora in tako imajo manj časa razmišljati o drugih stvareh (manj domotožja pri mlajših). Kolektivnost iz skupine se posredno prenaša na celoten tabor, to pa povečuje homogenost tabora in olajša delo mentorjem, ki lahko računajo na pomoč starejših taborečih, in še mnogo je drugih pozitivnih posledic ... Na koncu tabora so mobilni telefoni polni novih imen in števil, vzpostavljena so mnoga nova prijateljstva. Otroci iz različnih delov Ljubljane navežejo trajne stike, se med seboj obiskujejo, izmenjujejo mnenja in izkušnje, kar jim bo v prihodnjem gasilskem delovanju močno koristilo.

S takšnim programom ne samo, da usmerjamo otroke, pač pa tudi posredno izobražujemo mentorje, predvsem tiste, ki so na taboru prvič. Da bodo lahko v prihodnje tudi oni s svojo iznajdljivostjo in inovativnostjo uvedli nove in še bolj zanimive teme. Kar nekaj naših mentorjev že sedaj po svojem znanju in izkušnjah pri delu z otroki in mladino močno presegajo raven specialnosti gasilski mentor, kar je v največji meri zasluga prav teh taborov. Upajmo, da nas bo tudi v prihodnje dovolj, ki bomo pripravljene žrtvovati teden dni svojega dopusta za to, da bomo lahko motivirali otroke in mladino k pristopu ali nadaljevanju svojega dela v gasilski organizaciji.

Za konec samo še tole. Vsako tretje leto se lahko udeležite Poletne gasilske šole in prav vsa društva iz GZL imate to možnost. Izkoristite jo!

lepa slika lepo mesto najde

Gozdna šola »Bohinj 2003« **Aleš Zalaznik,** **Matjaž Omahen**

Foto: arhiv LG

Tako je bil videti tabor preden so ga zasedli mladi gasilci in gasilke.

Vodil jih je veliki beli poglavar Roman Gale, imenovan tudi »Tisti ki vse sliši«

Potem so preko vode prišli mladi rodovi in zasedli obljubljeno deželo.

Med njimi so bili tudi veliki misleci.

Izkrkali so se na obali velikega jezera.

Bili so izjemno iznajdljivi in skupaj so dosegli marsikaj.

S skupnimi močmi so si podredili okolico in jo naredili nadvse prijetno.

Kot vse velike kulture so tudi oni nadvse cenili naravo in so v njej neizmerno uživali

S seboj so prinesli tudi ogenj in pečeno hrano!

Vse lepo pa enkrat mine (tudi Miss Bohinj 2003 je morala domov).

seminar mentorjev mladine

Anica Birsa

Foto: Anica Birsa

Napovednik aktivnosti Komisije za tekmovanja GZL za jesen 2003

Na zadnji seji pred počitnicami je komisija sklenila, da se v jeseni člansko in veteransko občinsko tekmovanje dopolni še z avto-rallyjem v oktobru in pred obema tekmovanjema še z množičnim posvetom sodnikov, kamor bodo povabljeni tudi mentorji posameznih ekip. S tako obliko posveta se želimo izogniti nesporazumom, ki nastajajo na tekmovanjih, in zmanjšati število kazenskih točk. S tem želimo doseči boljše rezultate in več zadovoljstva med ekipami.

Naša GZ je tudi organizator regijskega tekmovanja za mladino, ki bo 4. oktobra v sektorju Vižmarje. To tekmovanje bomo pripravili v športnem parku Policijske akademije v Tacnu. Za njegovo pripravo se bodo morali še posebno potruditi člani društev sektorja Vižmarje in na regijsko tekmovanje uvrščene ekipe. Upamo, da organizatorju izpeljava tekmovanja ne bo delala preglavic, saj so že spomladi pokazali visoko stopnjo profesionalnosti. Ostalim društvom pa želimo, da s pripravami na te aktivnosti dodatno strokovno usposobijo svoje člane in razvijejo njihove psihofizične sposobnosti.

Predsednik tekmovalne komisije
Gregor Cedilnik

Na razpis Mladinske komisije GZL za seminar mentorjev mladine se je prijavilo 19 mentorjev iz desetih PGD (Lipoglav, Slape – Polje, Trnovo, Gameljne, Kozarje, Tomačevo – Jarše, Bizovik, Medno, Stanežiče – Dvor in Štepanjsko naselje). Seminarja se je udeležilo 16 mentorjev. Vsebine, s katerimi smo se seznanili ali jih obnovili, so bile:

- izobraževanje gasilske mladine,
- prva pomoč,
- športne igre,
- likovna in tehnična delavnica,
- organizacija in izvedba planinskega izleta.

Seminar je potekal v obliki pogovora, izmenjave mnenj in izkušenj, iskanju novih idej ter z izvedbo delavnic, ki smo jih oblikovali in vodili Irena Setnikar in Anica Birsa, Roman Gale ter Mica Župan, predavateljica prve pomoči z Rdečega križa.

Med pogovorom o izobraževanju gasilske mladine smo ugotovili, da je veliko nejasnosti glede pravil in sojenja na tekmovanjih. Zato smo se odločili, da tekmovalni komisiji GZL predlagamo skupen posvet sodnikov in mentorjev mladine. Vendar ne dva tedna pred tekmovanjem, temveč najmanj mesec in pol prej. Tako bi imele ekipe dovolj časa za kakovostno pripravo na tekmovanje.

Pri predavanju iz prve pomoči smo obnovili znanje prve pomoči pri krvavitvah, zlomih, opeklinah ter reanimacije.

Vsak udeleženec je praktično izvedel umetno dihanje in masažo srca na lutki.

Ker delo z mladino v gasilstvu ni samo priprava na tekmovanje, so mentorji spoznali nekatere športne igre, ki jih lahko pokažejo mladim za ogrevanje, razvijanje eksplozivnosti in moči, za sprostitvev ...

Likovna in tehnična delavnica je bila namenjena spoznavanju različnih likovnih tehnik, modeliranju in vžiganju različnih motivov v les. Priprava in izvedba planinskega izleta je obsegala teoretični in praktični del. Pri teoretičnem delu so se mentorji seznanili z osnovnimi stvarmi, na katere morajo biti pozorni pri pravi izleta (izbira cilja glede na starost in sposobnosti mladih, oprema, vodenje izleta). Na planinski izlet smo se odpravili na Zadnji Vogel. Izkoristili smo možnost uporabe gondole do Rjave skale. Pot smo nadaljevali peš, med hojo smo opozarjali mentorje na stvari, na katere morajo biti na izletu pozorni. Večina se jih je z Zadnjega Vogla povzpela na sedlo. V dolino smo se vračali po Žagarjevem grabnu.

Kljub nepripravljenosti posameznikov na manjše telesne napore smo realizirali vse predvidene vsebine.

Mnenje vseh mentorjev je, da so podobna izobraževanja potrebna in zaželeno. Razveseljivo je, da so se seminarja udeležili predvsem mlajši mentorji, ki začnejo z delom v društvih in jim je vsaka ideja dobrodošla.

www.pgd-crnuce.si

Aleš Pečjak

Tokrat smo se odločili, da ocenimo novo spletno stran PGD Črnuče. Takoj na začetku se nam pokaže slika z gasilskim motivom, ime gasilskega društva ter navigacijski del. Tako lahko hitreje pridemo do informacije, ki jo iščemo. Vendar pa je hkrati treba povedati, da je vse skupaj videti zelo špartansko in da bi neizkušenega brkljalca taka stran lahko tudi zavedla, saj je poleg sredinske slike še najbolj očiten logotip pokrovitelja. Baner? Kar seveda avtorjem strani ne moremo zameriti, saj je denar še vedno zadnja omejitev, na katero naleti še tako izkušen oblikovalec. Aktualne novice in obvestila bi lahko dali bolj na začetek, ker jih ponavadi uporabniki spletnih strani največkrat prebirajo. Datum zadnjega vnosa je bil 16. junij. Razlog za to je lahko tudi ta, da se vmes ni veliko zgodilo, kar pa je, pošteno povedano, težko verjeti.

Med koristne podatke spadajo tudi kontaktni naslovi in telefonske številke. Te najdemo pod povezavo SPLOŠNI PODATKI. Tu lahko dobimo naslov in telefonsko številko gasilskega doma ter GSM številke in elektronske naslove vodilnih članov gasilskega društva (poveljnik, predsednik, ...). V prejšnji številki smo ravno to pogrešali na spletni strani PGD Barje, zato moramo to potezo tukaj pohvaliti.

Zelo lepo je urejena podstran INTERVENCIJE. Tu je slikovno prikazan obseg intervencije, število gasilcev, ki so sodelovali, in čas trajanja. Lahko pa bi tudi opisali sam potek intervencije in sčasoma priložili kakšno sliko (nasvet za v prihodnje). Predstavitve voznega parka je opremljena s slikami.

Mogoče bi lahko dodali še kakšno sliko tudi pri ostalih kategorijah (mladina, ...).

Splošni vtis: Stran je oblikovno in vsebinsko dobro zastavljena, čeprav na prvi pogled deluje nekoliko revno. Morda snovalcem lahko to tudi štejeemo v plus, saj si je stran možno enakovredno ogledati tudi na 15' monitorju. Črnučani so na dobri poti, to je gotovo. Vendar pa to ne pomeni, da je ta kratka, saj do popolnejše preglednosti in večje oblikovne domiselnosti ne vodijo kratke poti. Verjamemo, da bodo

s popravki in rednim osveževanjem strani kmalu dosegli tudi kakšno točko več na naši lestvici ocenjevanja gasilskih spletnih strani, obiskovalci njihove spletne strani pa kakšno informacijo več in dragoceno minuto pri iskanju manj.

Končno število točk: 22

Kriterij:

- 0 -10 točk: stran je potrebno čim hitreje prenoviti
- 10 -15 točk: stran služi svojemu namenu, vendar ima veliko pomanjkljivosti
- 15 - 25 točk: zanimiva stran z nekaterimi pomanjkljivostmi
- 25 - 30 točk: stran vredna ogleda
- 30 - 34 točk: obvezno domače branje.

Gasilci.org
forum

Koristne povezave:

- www.gasilec.net – spletna stran gasilske zveze Slovenije
- www.gasilci.org – spletni portal slovenskih gasilcev
- www.urszr.si – Uprava za zaščito in reševanje RS

PGD Ljubljana-Brdo

Foto: PGD Ljubljana-Brdo

Kmalu po končani I. svetovni vojni se je na vasi zbrala skupina vaščanov in premišljevali so, kako zaščititi domove pred požarom. Prišli so do zaključka, da ustanovijo prostovoljno gasilsko društvo. To se je uresničilo 1. septembra 1921, ko so se na ustanovnem občnem zboru zbrali Rudolf Janežič, Ivana Zegat, Franc Škof, Jernej Jan, Franc Zdešar, Johan Acceto, Alojz Petrovčič in Jakob Zadnikar

ter ustanovili gasilsko društvo pod imenom PGD Brdo. Začeli so zbirati denarna sredstva in tako so si lahko že leta 1922 za 15.000 kron kupili malo ročno brizgalno. Naslednje leto so jo preuredili v štirikolesno, kar jim je omogočalo hitrejše gibanje in ustrežnejšo uporabo. Prevažala se je s konjsko vprego. Še vedno delujočo črpalko smo leta 1984 podarili gasilskemu muzeju Metlika.

Za shranjevanje orodja in opreme so potrebovali prostor oziroma gasilsko shrambo. V ta namen so kupili zemljišče, začeli so zbirati gradbeni material in s soglasjem takratne občine Zg. Šiška pričeli z gradnjo. Leta 1923 je bila shramba v izmeri 5 x 7 m dograjena in predana svojemu namenu.

Poveljstvo društva je skrbelo, da so se člani strokovno usposabljali in urili ter da je bilo društvo bolje in sodobnejše opremljeno. Tako so leta 1930 za 20.500 din kupili prvo motorno brizgalno znamke Rosenbauer, ki je bila prav tako prevozna s konjsko vprego, a je društvu zagotavljala veliko večjo udarno moč pri gašenju požarov, kar se je posebno pokazalo pri gašenju požara na opekarni Vidic. Danes se nahaja v tehničnem muzeju Bistra.

Med drugo svetovno vojno je delo zamrlo, večina moštva je zajela vojna vihra, dom je bil požgan 1. marca 1943, uničena je bila celotna oprema in dokumentacija,

ostali sta nam le ročna in motorna prevozna črpalka.

Po vojni, leta 1946, so se zbrali člani, ki so preživeli vojni čas, in so začeli obnavljati društveno delo. Leta 1947 smo od mestne gasilske zveze prejeli motorno brizgalno Rakovica in nekaj opreme, da smo jo lahko uporabljali. Poskrbeli smo za začasno shrambo, ki je bila na opekarni Brdo. Tega leta se je pričela

izgradnja doma. Zaradi krajevnih zapletov se je gradnja zavlekla in je trajala več let. Leta 1970 smo pridobili gasilski avtomobil IMV Kombi, kar je društvu omogočilo uspešno nadaljnje delo in mu dalo novega zagona. Društvo in njegovi člani so bili zelo marljivi in aktivni. Vestno so gasili požare, pomagali ob naravnih nesrečah in sodelovali v reševalnih akcijah. Manjkali pa niso tudi pri vajah, tečajih in prireditvah. Leta 1977 smo pridobili gasilski avto TAM 2000 in s tem povečali svojo operativno dejavnost. Kupili smo motorno brizgalno Rosenbauer, ki je nadomestila staro motorko ILO.

Po nakupu sodobne tehnike in opreme smo šli v adaptacijo shrambe oziroma doma. Ta dela smo pričeli leta 1986 in jih končali leta 1990. Obnavljali in dopol-

njevali smo opremo in vozni park in leta 1994 prevzeli avtocisterno Mercedes 12/13, da pa smo prišli do tega vozila, je bila pot dolga in utrudljiva, a na srečo z dobrim koncem za društvo.

Pokrivamo področje nekdanje krajevne skupnosti Brdo (Brdo, Bokalci, Grič) in del nekdanje krajevne skupnosti Vrhovci. Nahajamo se na področju, kjer je veliko gozdnih in travniških požarov, zato smo se odločili za nakup terenskega vozila Lada Niva, s katerim se lažje gibamo po takem terenu. Odločili smo se, da zamenjamo staro orodno vozilo Tam 2000 in leta 1999 kupili novo orodno vozilo Renault Master. To vozilo je opremljeno z napravo za visokotlačno gašenje – Kotorna, v vozilu pa je tudi rezervoar s 300 litri vode.

Društvo trenutno sestavlja 38 gasilcev, 8 veteranov, 2 desetini mladincev s pionirji in ženska desetina. Nikoli nismo pozabili na strokovno izpopolnjevanje članstva in vključevanje mladine in žena.

Društvo ima sedež na Brdnikovi 14 in dobro sodeluje s sosednjimi društvi ter je aktivno vključeno v svoj sektor in GZ Ljubljana.

Danes društvo vodijo predsednik Viktor Dobnikar, poveljnik Stane Erjavec, tajnik Gregor Dobnikar in upravni odbor s predsednikom nadzornega odbora Tomažem Setnikarjem.

PGD Črnuče

Foto: PGD Črnuče

Matej Bec

Začetki gasilstva na Črnučah segajo v konec 19. stoletja. Leta 1912 so se razmišljujoči črnučani odločili organizirano stopiti v bran zoper rdečega petelina. V letu 1913 so člani črnuške Požarne brambe pričeli z izgradnjo doma – shrambe za gasilsko opremo. V 20. letih prejšnjega stoletja je društvo kupilo motorno črpalko BMW, izdelano v Strojnih livarnah, leta 1932 pa še zmogljivejšo

brizgalno Rosenbauer in vzporedno z njo tudi nov vprežni voz za prevoz moštva in motorke. Določeno je bilo, kateri kmet mora na znak alarma priskrbeti konje za vleko gasilske voza na kraj požara. Starejši črnučani nam vedo povedati, da so bili v določenem obdobju člani društva skoraj iz vsake hiše – tako je preventivna dejavnost dobila svoj pomen v vsakdanjiku tistega časa. Za razliko od drugih krajev je gasilsko društvo na črnučah delovalo tudi med II. svetovno vojno. Vsi so morali takrat zamenjati bele gasilske obleke s črnimi nemškimi. Okupatorji so pooblastili Matevža Pečarja iz takratnega vodstva društva, da je dejavnost nemoteno potekala naprej. Med gasilci je obstajal tihi dogovor, da so intervencije potekale bolj ležerno, če se je ogenj pojavil na okupatorjevi lastnini.

Nov gasilski dom je bil zgrajen leta 1955, današnja oblika je dobil leta 1992, ko smo obstoječi dom povečali za prizidek – novo garažo. Leta 1957 je društvo dobilo prvo vozilo, in sicer Fiat Furgon 620B za prevoz 7 ljudi in opreme, ob 60-letnici je društvo pridobilo novo terensko vozilo Land Rover za lažje gašenje gozdnih požarov. Po ustanovitvi SIS-ov smo pridobili vozili TAM 110 s 5000 l vode in orodno vozilo TAM 75. Danes društvo razpolaga s terenskim vozilom Nissan Patrol 2,8 TD (1990), orodnim vozilom Mercedes Benz 510 (1994) in avtocisterno TAM 170 (1983), ki smo jo leta 2000 prejeli od GZ Ljubljana. Res je bilo to vo-

zilo samo 2 leti mlajše od prejšnje avtocisterne, vendar ima bistveno več opreme in je tudi večnamensko, kar je Gasilska brigada Ljubljana kot prejšnji lastnik mnogokrat dokazala tudi na našem teritoriju.

Glavni vir financiranja takrat in danes sta gasilska veselica in članarina podpornih članov.

Uspeh teh akcij je danes še pomembnejši kot nekoč, saj narekuje ritem razvoja društva, predvsem glede modernizacije zaščitne gasilske opreme, vozil in objekta, ki je vse zahtevnejša.

Naj kot zanimivost omenim, da je v 50. in v začetku 60. let (do 25. februarja 1961) na levem bregu reke Save delovala Občinska gasil-

ska zveza Črnuče, ki je združevala naslednja prostovoljna gasilska društva: Beričevo, Črnuče, Dol, Nadgorica, Podgorica in Pšata, v industriji pa so bila gasilska društva v Belinki, Elmi, Jamboru, ki se je kasneje preimenovalo v Energoinvest, in JUB-u.

PGD Črnuče pokriva območje na levem bregu reke Save od Straže in savskega mostu na zahodu do kamniške železniške proge na vzhodu. Društvo ima trenutno 20 pionirjev in mladincev in 56 članov/članic, od tega 33 operativnih članov, ki se odlikujejo po izredno kratkih odzivnih časih ob alarmu. Lani smo praznovali 90-letnico obstoja našega društva, ki nam jo je dodatno »popostril« rdeči petelin, saj smo zabeležili rekordnih 23

intervencij (poleg domačih gozdnih požarov tudi Termika in Mobitel). Že nekaj let se trudimo za zamenjavo terenskega vozila z novim, ki bo omogočil prevoz moštva in vode tudi v manj dostopne predele našega teritorija. Na letošnjem občnem zboru smo pomladili vodstvo

društva in vanj vključili tudi sekcijo Informatike, ki se v teh dneh pospešeno trudi za našo podobo na spletnih straneh. Danes društvo skupaj z upravnim odborom in pod budnim očesom nadzornega odbora vodijo predsednik Matej Bec, Gč, poveljnik Mitja Rudel, Gč, tajnica Damjana Oražem in blagajnik Vlado Marolt.

80-letnica PGD Zadobrova – Sneberje – Novo Polje

Foto: Franc Sever

V soboto, 28. junija 2003, je bila ob 80-letnici gasilskega društva v Zadobrovi letošnja osrednja proslava GZ Ljubljana. Proslava se je pričela s parado, ki jo je vodil podpoveljnik GZ Ljubljana Cveto Šumec. Na slavnostni tribuni so bili poleg županje mesta Ljubljana Danice Simšič tudi podpredsednik GZ Slovenije in predsednik GZ Ljubljana Tone Podobnik, predsednik NO GZ Slovenije Franci Pance, predsednik društva Zdravko Hvala in predstavnik RU za zaščito in reševanje Uroš Jesenovec.

Na paradi so poleg gasilcev sodelovali tudi godba na pihala, skupina v narodnih nošah in mažorete, ki so s svojimi izvirnimi plesi popestrile ta visoki jubilej. Po končani paradi so se vsi sodelujoči in krajanji zbrali na veseličnem prostoru, kjer je predsednik društva Zdravko Hvala najprej pozdravil vse prisotne goste in podal kroniko društva od leta 1923, ko se je 29 članov odločilo, da ustanovijo gasilsko društvo. Vsa ta leta so bila zaznamovana

z uspehi društva, tako na operativnem kot tudi na kadrovskem področju. Danes ima društvo status požarnega centra Moste 1 in je uvrščeno v III. kategorijo. V društvu, ki šteje 75 članov, imajo 29 strojnikov, 14 specialistov za nevarne snovi, 12 tehničnih reševalcev, 2 nosilca IDA, 2 sodnika in mentorja mladine.

Županja Danica Simšič je najprej pohvalila parado in poudarila, da je zelo ponosna na delo gasilcev. Zaželela jim je, da bi bili tudi v prihodnje tako uspešni pri svojem nesebičnem delu pomagati človeku v nesreči. Poudarila je, da se nikomur ne sme privoščiti nesreče, če pa ta že pride, je naša skupna dolžnost, da pomagamo in preprečimo najhujše. Prav tako je menila, da se morajo za varnost mesta potruditi vsi, ki delujejo na tem območju, pa tudi meščani sami naj bi več pozornosti posvetili svoji varnosti.

Podpredsednik GZ Slovenije in predsednik GZ Ljubljana Tone Podobnik, ki je že več kot 50 let član društva, je najprej pohvalil člane društva, posebno mlade, ki z znanjem in energijo nadaljujejo 80-letno tradicijo gasilstva v tem delu mesta Ljubljana. Kritično je ocenil današnje čase, ki niso najbolj naklonjeni gasilstvu, še posebno zato, ker je veliko energije treba porabiti za pridobitev finančnih sredstev za redno dejavnost in za opremljanje. "Prav lokalna skupnost je dolžna zagotoviti požarno varnost v mestu, zato

Franc Sever

bo morala v naslednjih letih, do leta 2009, zagotoviti bistveno več sredstev, če bomo hoteli opremiti prostovoljne gasilce tako, kot nam narekuje zakon. To v bistvu pomeni kar trikrat več sredstev, kot jih dobimo danes. Prepričan sem, da bo gospa županja zastavila v mestnem svetu tudi za prostovoljne gasilce svojo besedo. Gasilci smo poznani po tem, da nikoli ne vržemo puške v koruzo. Ker nam državna vira – požarni sklad in sredstva lokalne skupnosti – ne zagotavljata zadostnih sredstev, moramo prirejati veselice, novoletne obiske krajanov s koledarji in različne druge nabirke. Tako pridobljena sredstva potrebujemo, da za vsak nakup plačamo DDV in tako bogatimo državni proračun. Vrtimo se v začaranem krogu – bolj kot smo aktivni, več ima država od nas. V lanskem letu smo le uspeli, da nam bo država za sofinanciranje dela opreme in vozil namenila 150 milijonov tolarjev, kar je le del sredstev, ki smo jih gasilci vplačali v obliki DDV. Po mojih grobih ocenah lahko pričakujemo med 12 in 15 % od vrednosti nakupa. Približno enaka sredstva so zagotovljena tudi za drugo polovico leta in prvo polletje drugega leta. Veliko naporov pa bomo morali vložiti, če hočemo dobiti od države vsaj 500 milijonov tolarjev, kolikor po naši oceni predstavlja plačani DDV," je zaključil svoj govor.

Po končanem slavnostnem delu so prevzeli podvozje novega gasilskega vozila Renault-Midlum GVC 16/25. Slečila je odlično pripravljena veselica s srečelovom, ki pa žal ni dolgo trajala. Nad Zadobrovo so se namreč strnili črni oblaki in celovečerno dežno neurje je prekinilo ves trud gasilcev.

“piroman” je tokrat udaril na Brdu pri Ljubljani

Franc Sever

Le kdo bi si mislil, da bo v sredo, 6. avgusta 2003, ob 11. uri dopoldne, svoje “piromansko nagnenje” udejalil predsednik PGD Brdo Viktor Dobnikar. Osebnost, pred pričami, med katerimi sem bil tudi podpisani, je s kanto nafte polil prtičlje stanovanjske hiše in poln navdušenja nad tem dejanjem podtaknil ogenj. Ognjeni zublji so z vso močjo zajeli leseni stropni del hiše in se naglo širili v nadstropje in na streho. Visok dim je takoj pritegnil krajanje Brda, ki so, boječ se za svoje imetje, prišli na mesto požara. Ob 11.16 uri so se že oglasili pozivniki v PGD Brdo, Kozarje in Vič.

Akcija je hitro stekla. Poveljnik PGD Brdo Stane Erjavec je s sedmimi gasilci in dvema voziloma prispel na mesto

požara že ob 11.20, gasilci iz Kozarj, tudi z dvema voziloma in štirimi gasilci, pa ob 11.30. Viški gasilci so bili tokrat v gasilskem domu kot rezerva. Ogenj se je že močno razširil na gornje nadstropje, tako da so morali izvesti napad iz vzhodne in zahodne strani hiše. Južni del hiše se je že porušil, zato niso izvedli notranjega napada, saj je bilo pričakovati, da se bo leseni strop porušil na gasilce.

Požar je bil lokaliziran v pol ure, vendar je zaradi poškodb na objektu obstajala možnost porušitve objekta, zato so se odločili, da hišo porušijo. Prisotni lastnik gradbenega stroja MF je v pičle pol ure ob močnih gasilskih curkih hišo zravnil z zemljo, v splošno zadovoljstvo lastnika, krajanov in gasilcev.

Sodelovale so tudi članice Rdečega križa PGD Brdo, ki so strokovno oskrbele poškodovano nogo gasilca.

Po končani akciji je bila gasilskem domu na Brdu strokovna analiza, ki je ugotovila, da je kljub počitniškem obdobju še vedno zadosti gasilcev, da priskočijo na pomoč. Tokrat je šlo za uradno rušenje objekta, ki jo je predsednik Viktor Dobnikar izkoristil za preizkus operativne učinkovitosti domačega in sosednjih društev.

Foto: Franc Sever

veselica v PGD Kašelj

Tako kot vsako leto smo tudi letos v Zgornjem Kašlju organizirali gasilsko veselico. Termin: 14. junij, vreme: sončno, toplo, celo vroče, se pravi takšno, kot mora biti za uspešno prireditev. Priprave so potekale brez posebnih zapletov, saj ima pripravljajalna ekipa s tem že dolgoletne izkušnje. Glede na zgodnji termin smo pričakovali dober obisk in obiskovalci se nam res niso izneverili. Gneča morda ni bila takšna, kot je že kdaj bila, je bila pa zato postrežba temu primerno boljša. Srečlov je bil tako številčen kot tudi bogat. Najlepši nagradi, TV-sprejemnik in gorsko kolo, sta prav gotovo romali v prave roke. Kuharji so pripravili okusne dobrote, pijača je bila primerno ohlajena. Ansambel Viharnik je iz svojih instrumentov in grl izvabljal prijetne zvoke, zato je bilo vzdušje prijetno, prijateljsko in, kar je najbolj pomembno, veselica se je zaključila brez vsakršnih incidentov. Da ne bi bilo vse popolnoma mirno, je poskrbelo vreme. Ulilo se je. Ampak ne do škode, bi rekli po domače. Šele ob enih ponoči. No, je vsaj klopi in mize malo opralo. Ploha ni trajala dolgo, tako da smo lahko zadevo vsaj delno pospravili. Pospravljali smo sicer še ves naslednji dan, a vse bi bilo čisto v redu, če ne bi v ponedeljek izvedeli neprijetne novice. Pri pologu iztržka so v banki ugotovili, da je pet bankovcev po deset tisoč tolarjev ponarejenih. Hja, pa smo tam. Ni bilo prvič niti zadnjič, da se je to zgodilo pri gasilcih. Očitno bomo v prihodnje morali biti zelo pozorni pri »kasiranju«. Tudi kakšna UV-lučka bo očitno obvezni rekvizit. Torej, pozor, dragi tovariši, škoda je, da bi nam težko prigarani denar pobirali nepridipravi.

Ob letu nasvidenje ...
NA POMOČ!

Roman Gale

120 - letnica PGD Horjul

Foto: PGD Horjul

France Brus

V soboto, 14. junija 2003, so gasilci iz Horjula v dvorani Prosvetnega doma sklicali slavnostno sejo v počastitev 120-letnice ustanovitve društva. Slavnostne seje so se udeležili predstavniki GZ Horjul, PGD Podolnica Zaklanec, Vrzdenc in Žažar, zastopnik GZ Slovenije Franci Pance, GZ Dolomiti Bradeško, GZ Vrhnika Bric in Trček, župan občine Horjul Daniel Fortuna in podžupan Ivan Rožnik.

Pred začetkom seje so domači veterani številnim občanom in gasilcem prikazali gašenje z ročno gasilsko brizgalno, staro čez 100 let, ki so jo za ta visoki jubilej temeljito obnovili in usposobili za uporabo, in z motorno brizgalno – veteranko, ki jo je društvo kupilo takoj po drugi svetovni vojni. Kot v starih časih je ob požaru bil plat zvona in s konjsko vprego furmana Antona Zdešarja so se na vozu z ročno črpalko pripeljali gasilci veterani Franc Lušin, Štefan Stanovnik, Franc Lončar, Štefan Gabrovšek, Stane Kucler, Janez Kozjek in Janez Šušteršič. Ob podpori »šilca krepkega«, ki ga je ponudil Janez Rožmanec, so hitro in dokaj spretno pripravili brizgalno in iz Grabna pričeli »špricati« po Krjavljevi koči ob Prosvetnem domu, ki jo je postavil mojster Kozjek. Česar niso pogasili z ročno brizgalno veterani, so njihovo delo dokončno opravili mlajši gasilci z motorko – veteranko.

Župan Daniel Fortuna je po vaji na seji v svojem govoru čestital gasilcem ob visokem jubileju in jim zaželel veliko uspeha pri njihovem humanem delu in usposabljanju. Zahvalil se je tudi za pomoč občanom ob požarih in drugih elementarnih nesrečah. Sledil je slavnostni nagovor podpoveljnika GZ in PGD Horjul

Andreja Kozjeka, predsednik društva Anton Dolenc pa je podal obširno kroniko o delovanju društva vse od njegove ustanovitve v letu 1883. Sledila je podelitev društvenih priznanj in odlikovanj GZ Horjul in GZ Slovenije. Visoko državno priznanje za osebni prispevek k razvoju gasilske organizacije in značko za 40-letno delo v gasilski organizaciji je prejel izredno zaslužni operativni gasilec Janez Šušteršič.

Ob tem visokem jubileju so organizirali tudi svečano parado, na kateri je sodelovalo 22 gasilskih društev s prek 230 gasilci in 30 različnimi gasilskimi vozili. Posebne pozornosti pa so bili deležni tudi v noše napravljeni gasilci veterani s konjsko vprego, zapravljičkom in lojtrnim vozom. V kulturnem programu so nastopili pevci PD Horjul, folklorna skupina Klas, mažorete in pihalni orkester iz Logatca.

Na svečani tribuni so bili poleg gostov iz sosednjih društev navzoči tudi župan Daniel Fortuna, podžupan Ivan Rožnik in slavnostni govornik, predsednik GZS Slovenije Ernest Eöry. Župan Daniel Fortuna je ob zaključku proslave svečano predal novo vozilo za prevoz osebja Volkswagen, ki ga je blagoslovil domači župnik, gospod Janez Smrekar.

praznovanje 120-letnice obstoja PGD Ig

Franc Bukovec

Foto: PGD Ig

PGD Ig je v mesecu juniju praznovalo velik jubilej, saj je od ustanovitve društva leta 1883 do danes delovalo neprekinjeno. Ob tem smo izjanski gasilci pripravili veliko praznovanje.

Uvod v praznovanje se je začel že v soboto, 21. junija 2003, ob 17. uri, ko smo na OŠ Ig izvedli veliko gasilsko vajo z gašenjem notranjega požara ter reševanjem učencev in učiteljice iz višjih nadstropij s pomočjo vrhne tehnike in avtolestve. Pri vaji so sodelovala vsa gasilska društva GZ Ig z avtolestvijo ICZR Ig. Pri tej vaji smo prikazali tudi reševanje v prometni nesreči, ki jo je povzročil voznik osebnega vozila, ko se je zaletel v zid pri cerkvi. Posredovali so gasilci PGD Ig z vozilom ICZR in 4 reševalci z reševalne postaje Ljubljana, ki so oskrbeli ponesrečenca, v reševalnih vozilih.

V soboto, 28. junija, ob 19. uri, je bila slavnostna seja PGD Ig, na kateri smo podelili priznanja za dolgoletno delo v gasilskem društvu in plakete veteranom PGD Ig.

V nedeljo, 29. junija 2003, pa smo pripravili slavnostno proslavo ob 120-letnici PGD Ig. Ob tej priložnosti smo odprli nov gasilski dom. Ob 14. uri je bila sveta maša za gasilce v cerkvi sv. Martina na Igu, ki jo je daroval nadškof dr. Franc Perko.

Ob 15. uri je bila velika gasilska parada od cerkve do novega gasilskega doma. V paradi so sodelovali konjeniki s tremi vozički, na katerih so se peljali župan Janez Cimperman, nadškof dr. France Perko in župnik Jože Pozderac. V paradi je sodelovala tudi godba na pihala iz Stične, ki izvira iz gasilskih vrst.

Slavnostni del je potekal pri novem gasilskem domu. Predsednik PGD Ig Albin Juha je odprl slavnostno prireditev,

tajnik društva Franc Orhini je prebral kroniko društva. Potem so spregovorili še vsi predstavniki. Po slavnostnih govorih je predstavnik GZS Jože Vidmar PGD Ig podelil priznanje za dolgoletno delo, zaslužnim gasilcem PGD Ig pa je podelil odlikovanja GZS.

Po kulturnem programu z recitacijami učencev OŠ Ig je župan občine Ig Janez Cimperman svečano odprl nov gasilski dom in ga simbolično predal svojemu namenu. Nadškof Franc Perko je gasilski dom blagoslovil.

Po končanem slavnostnem delu smo v novem gasilskem domu odprli gasilsko razstavo, ki jo je pripravil Anton Balant. Predsednik se je na koncu vsem nastopajočim in zaslužnim zahvalil za njihovo delo.

Šentviška veselica

Foto: arhiv LG

Pomlad se poslavlja in poletje vse bolj kaže svoje zobe. Približuje pa se tudi sobota, tretja v mesecu juniju, termin za poznano in vedno dobro obiskano Šentviško veselico. Seveda tedne in dneve pred veselico vsi preživimo v upanju na lepo vreme in ob še zadnjih dogovorih. Ali so dogovorjeni vsi nakupi, zbrani dobrotki, koliko jih je, kdaj gremo po klopi, kdaj pridejo WC-ji, kako je dogovorjeno z ansamblom in še in še vprašanj. Končno je prišla sobota, 21. junij, dan za Šentviško veselico. Zbor je bil zgodaj zjutraj in najprej še zadnje debate ob kavi, nato pa začetek garanja. Razlaganje klopi s tovornjaka in postavljanje v vrste na prizorišču pred Ljudskim domom. »Dajmo hitreje, zakaj stojš in počivaš!« so pripombe, ki se slišijo med ropo-

tanjem miz in klopi. Dobrodošel je tudi vsak zamudnik, saj z 200 kompleti ni malo dela. Nekaj počitka, malo osvežilne pijače (pivo, sok), veliko rok starejših in mlajših članov in delo je opravljeno. Seveda to je še le začetek, sledi še postavitve šankov, vsakega na enem koncu prostora, da ne bo preveč gneče. Medtem se pripravljajo prostor za srečelov in razsvetljava ter vse, kar je še potrebno. Kmalu je ura sedem in prvi obiskovalci že prihajajo in tudi glasba ansambla Slapovi se že sliši. »Imate mrzlo pivo, so čevapčiči že pečeni?« se slišijo naročila. Veselica se je začela. Vozički drvijo vsak po vnaprej dogovorjeni trasi, kuharji, obliti s »švicem«, pridno pečejo, dekleta in žene pripravljajo porcije in strežejo gostom. Ansambel igra, ljudje plešejo, že se dela

Aleš Zalaznik

mrak, pred Ljudskim domom v Šentvidu pa vre, vse je polno. »Srečke, srečke!« se sliši mladino, ki kljub gneči pridno prodaja srečke. Skoraj neopazno mladi fantje in punce hitijo okrog miz in pobirajo prazno embalažo in odpadke. Veselica se je prevesila proti koncu in zgodilo se je. Preveč osvežilnega napitka (pivo, vino) ter beseda preveč in zapele so tudi pesti, saj smo vendar na veselici, ampak varnostniki so že na delu in vse se je zelo hitro pomirilo. Ja, tako je to pri nas, za vsakega se delo najde. Na koncu pa nas čaka še najtežje: po vsem, kar smo že prestali v tem dnevu, še pospravljanje. Praznjenje miz, zlaganje, nalaganje in odvoz, »a jih še ne bo zmanjkalo,« se sliši, in tu je še vse ostalo, kot bi uro zavrtel nazaj. Vendar čas teče in dan se že dela, roke in noge so trde in utrujene, vendar se ne uklonijo pod še zadnjimi napori. Ura je 5.30 in vsi zbrani še zadnjič pogledamo prostor pred Ljudskim domom, ki je prazen, čist in urejen, kot da se na njem ni nič dogajalo, pa se je, in to Šentviška veselica, in če ste jo letos zamudili, si jo lahko ogledate naslednje leto.

veselica v Ihanu

Foto: arhiv LG

Ihan večina Slovencev pozna predvsem po prašičji farmi. Če se zapeljete skozi Domžale proti jugu, torej proti avtocesti, ki vodi na štajersko, morate zaviti eno križišče prej, in sicer na desno. Razgledani porečejo, da na tem križišču stoji tudi tabla z isto kombinacijo črk, a dodatno navodilo gotovo ne bo odveč. Potem se morate le še zapeljati naravnost in znašli se boste pred PGD Ihan. Za veselico v tem koncu ljubljanske kotline sem izvedel čisto slučajno, ko je bil en dan praznovanja že mimo. Da škoda ne bi bila še večja, sem se odločil veselico

obiskati vsaj drugi dan. Na prizorišču sem se znašel malo pred šesto uro popoldne, ko vsesplošno veseljačenje še ni bilo v polnem razmahu. Moje vsega hudega vajene oči so se od vsega lepega kar zasvetile: na desni strani je stal velik šotor, ki je obljubljal varnost tudi ob morebitnem dežju, izpod njega pa se je razlegala prijetna domača godba. Na trojnem(!) ražnju so se vrteli zares prelepi predstavniki kralja živali, na veliki kovinski plošči, ki ji nekateri pravijo tudi žar, pa se je bohotil zares impresiven kup čevapčičev. Na mizi so čakali z gorčico,

ajvarjem in čebulo bogato obloženi krožniki, ki so komaj čakali na dobre iznad ognja. Povsod se je širil vonj dobrih časov in še tako zakrknjen gurman si ne bi mogel kaj, da ne bi zagrizel v prelesten kos žlahtne svinjine. Vsi gostitelji so bili enotno oblečeni, kar se za resno veselico tudi spodobi. Prijazno so me spustili na prizorišče svetovnega prvenstva (nisem prepričan, ali je bilo uradno, a bilo je svetovno prvenstvo) v peki čevapčičev, ki ga je povezoval Robert Pečnik – Pečo, znani glas Radia Hit iz Domžal. Po ogledu mojstrov in tekmovalcev sem se poglobil

v mojstrstvo glavnih kuharjev, ki so se prijazno postavili pred objektiv in pozirali skupaj z najlepšim tihožitjem vsake veselice. Ko sem ravno hvalil sočnost čevapčičev, sem opazil zanimiv prizor – pravo zbirko harmonik. Seveda sem jo takoj ovekovečil, saj bi prava veselica verjetno lažje shajala brez piva kot pa brez tega nepogrešljivega inštrumenta. Kmalu so svoj del zares domiselno izpeljani veselici dodali še muzikanti, ki so svoj nastop začinili tudi s šalami (na moje veliko začudenje zelo duhovitimi, kar pri tovrstnih godcih ni ravno pogosto) in kratkimi glasbenimi skeči. Če me ne bi neprizanesljivo preganjal čas, bi na omenjenem prazniku dobrega življenja zagotovo ostal do jutranjih ur, tako pa sem se moral posloviti. In ko sem odhajal, sem srečal legendarnega obiskovalca veselice, ki po prvem dnevu sploh ni odšel domov, ampak je zadevo resno zastavil in raztegnil na dva dni! Skoraj za odlikovanje, ne? Tako se je veselica v lhanu od zadaj priplazila na moj seznam obiskov in bo na njem zanesljivo ostala tudi drugo leto!

gasilska veselica v Tacnu

Foto: arhiv LG

Nataša Jaklič

Prvo avgustovsko soboto je PGD Tacen priredil veliko vrtno veselico z bogatim srečelovom.

Z izvedbo veselice je vedno veliko dela. V času od organizacije veselice do njene izvedbe je treba vložiti veliko prostovoljnega dela in žrtvovati veliko prostega časa.

V soboto smo se zbrali že ob osmi uri, da bi začeli še z zadnjimi, največjimi pripravami.

Medtem ko so fantje postavljali klopi in preverjali elektriko, smo »srečkolovci« pripravljali še zadnje dobitke.

Čas ob delu je hitro minil in ura je bila kar naenkrat sedem zvečer.

Prireditveni prostor je bil pripravljen in z uvodno skladbo ansambla Can-Can se je veselica začela. Letos smo se odločili, da pri ansamblih »pometemo« z znanimi imeni, ki navadno prodajo le svoje ime, potem pa ni nič od njih, in raje

pripravimo dober »žur«, kar nam je prav gotovo uspelo.

Ljudje so počasi polnili prireditveni prostor, medtem ko sta predsednik Bogdan Snoj in poveljnik Tomaž Žukovec budno spremljala, da so vse ekipe brezhibno opravljale svoje delo.

Ponudba jedalnice in pijače je bila široka, primerna za vse ljudske množice.

Otroci so prodajali srečke, izdajali so se dobitki; mamljivo športno kolo je staro in mlado kar samo vabilo k nakupu srečk.

Čas je hitro mineval in ansambel je v zgodnjih jutranjih urah zapel še skladbo za slovo. Še nekaj nadebudnežev je ostalo, mi pa smo znova zavihali rokave in začeli pospravljati prireditveni prostor.

Nad Šmarno goro se je zdanilo, gasilec Dušan pa nam je s pomočjo gasilca Marjana pripravil vsakoletni jutranji sataroš. Ker je to že tradicionalni zajtrk, so se fantje tokrat odločili, da ga fino zabelijo, kar jim je prav vražje uspelo.

In medtem ko se je z jutrom naredil še en lep poletni dan, smo odšli na svoje domove, utrujeni, a prešerne volje, in si obljubili, da prihodnje leto znova pripravimo vrtno veselico; pa vendar z lepo mislijo v srcu, da pridejo tudi naši krajani in obiskovalci, brez katerih veselica ne bi nikoli bila to, kar je bila.

zgodovina gasilstva v Ljubljani

1.del

Foto: arhiv PGD Vižmarje-Brod

Maja Bosnar

Ljudje so zelo kmalu spoznali dobre in slabe lastnosti ognja. V starem veku so tako že poznali sovražnika v boju proti ognju in tudi že imeli pripomoček za pomoč pri gašenju, saj se je v tem času pojavila prva brizgalnica, niso pa imeli organiziranega gasilstva. To se prvič pojavi v času rimske države v antičnem mestu Rim. Vendar po propadu rimske države o gasilstvu ni govora vse do 9 stoletja, ko ponovno zasledimo prvo srednjeveško uredbo o nočni straži. Te straže so bile dolžne ob vsakem požaru organizirati vse meščane za obrambo in gašenje požara. Prvi opisani požar v Ljubljani je bil leta 1371, ko je pogorel magistrat, skupaj z njim pa tudi vse pomembne listine. Požarni redi XIV. in XV. stoletja so določali naslednje: kdor opazi ogenj, mora kričati »Gori!«; pazniki v stolpih morajo z zvonom opozoriti na nevarnost; zapreti se morajo mestna vrata; gostilničarji ne smejo točiti žganih pijač; kraja na mestu požara se kaznuje s smrtjo. Predmarčna doba oziroma Metternichov absolutizem je leta 1825 prinesla požarni red, ki je vseboval vsa določila požarnih redov pred njim in katerega je bilo potrebno dvakrat letno javno prebrati. Ta požarni red je vnašal element bodočega prostovoljnega gasilstva v tem, da govori o reševalni četi, ki ne glede na sestavo in oddaljenost od požara prihiti na pomoč. V letih 1863 zasledimo na Slovenskem prve resnejše poskuse, da bi se ustanovila organizacija za gasilsko službo, ki bi bila stalno in strokovno usposobljena za gašenje požarov. Prvo pro-

stovoljno gasilsko društvo v Sloveniji je bilo tako ustanovljeno leta 1869 v Metliki. Leta 1870 so ustanovili še tri prostovoljna gasilska društva v Ljubljani, Laškem in na Ptuj.

25. avgusta 1858 je pogorela tovarna sladkorja (cukrarna) na Poljanah. Požar je nastal zaradi nepazljivosti delavca v skladišču papirja in se je hitro razširil na vso stavbo. Tovarna je gorela teden dni. Požar v cukrarni je prisilil mestne očete, da so se odločili urediti vse potrebno, da bo mesto varnejše pred ognjem. Prvo gasilsko društvo v Ljubljani je bilo ustanovljeno leta 1870, natančneje 30. marca 1870 na 1. sklicnem ustanovnem zboru, kjer je bil prisoten tudi takratni župan doktor Josip Suppanov. Ob 18. uri 46 minut je bilo društvo ustanovljeno, imenovalo pa se je Ljubljanska prostovoljna bramba. Največji pobudnik in človek ki je Ljubljančane gnal k ustanovitvi društva je bil Fran Doberlet, oče slovenskega gasilstva. Društvo je dobilo poslovne prostore v dvoriščni stavbi na magistratu. V društvo so pristopali Slovenci, Nemci, Italijani, Madžari, pripadniki vseh narodnosti, ki so takrat živeli v Ljubljani in njeni okolici. Vsi so se zavezali, da bodo ob vsaki priložnosti nudili pomoč pomoči potrebnim. 26. junija 1870 ob 9. uri so imeli člani društva prvi občni zbor. Nekje na sredi seje so slišali tri signale z Gradu, kar je pomenilo, da gori v središču mesta. Načelnik Doberlet je takoj prevzel po-

veljstvo pri gašenju. Gorel je Knežji dvorec, v katerem se je vžgal kamin. Požar je bil najavljen ob 11. uri, gasili pa so ga eno uro. Ob 12.30 so nadaljevali občni zbor. Tako je gasilsko društvo na svoj prvi občni zbor doživelo »ognjeni krst«.

Naznanilo požarov in alarmiranje z gradu s streli iz topa se je ohranilo vse do druge svetovne vojne. Zaradi lažjega dela so na seji 4. novembra 1871 so sklenili, da bodo v društvu oblikovali štiri četrti:

- šolska četrt
- šentjakobska četrt
- dvorna četrt
- kolodvorska četrt

Zahvala in pohvala uredniškemu odboru.

Zelo ste me razveselili in presenetili z dostavo letošnje tretje, junijske številke vašega regijskega časopisa "LJUBLJANSKI GASILEC". Že nekaj desetletij spremljam delo poklicnih in prostovoljnih ljubljanskih gasilcev. Poznana sta mi okvirni obseg in organiziranost vaše regije ter kakovost, ki ste jo dosegli v usposobljenosti in opremljenosti. Moji največji gasilski vzorniki so bili danes že pokojni Milan Vrhovec, Srečko Dimič in Janko Kopač. Med gasilske prijatelje in dobre znance uvrščam Jožeta Vidmarja, Franca Severja, Franca Panceta, Staneta Jeromna, Božidarja Samsa, Toneta Podobnika, Petra Bernika, Alojza Kogovška in druge ugledne osebnosti. Udeležil sem se nekaterih vaših pomembnih prireditev in svečanosti, časopisa "LJUBLJANSKI GASILEC" pa še nisem imel v rokah.

Vedel sem za njegovo izhajanje, od znancev izvedel za odmeven vpliv, ki ga je imel pri oblikovanju javnega mnenja in oblikovanju stališč v zvezi s financiranjem in dograjevanjem organiziranosti v PGD, regiji in GZS. Sedaj pa, ko sem prebral tretjo letošnjo številko časopisa, ki bi mu lahko rekli revija, vidim, da je vsebinsko aktualen, dober informator in povezovalac ljubljanskih gasilcev.

Ocenjujem, da kakovostni dopisniki in fotografi z glavnim urednikom Juretom Čoklom in uredniškim odborom uspevajo predstavljati našo gasilsko organizacijo v njeni strokovni zahtevnosti in širini. Zlasti sem navdušen nad lektoriranjem in oblikovanjem. Sodoben tehnični dizajn in barvni tisk na visoko kakovostnem papirju mi porajata vprašanje, kako ste to zmogli. Revija "GASILEC" je za dose-

Foto: gasilci.org

go te ravni potrebovala celo stoletje. Kot dolgoletni dopisnik "GASILCA" sem prepričan, da se imenovana časopisa dopolnjujeta in tako dajeta našim članom in javnosti prepotrebne informacije in usmeritve.

Želel bi izreči pohvalo vašemu delu. Pozdravljam optimizem, ki veje iz urednikovega uvodnika, in Zadnje besede Franca Severja, dosedanjega urednika. Prepričan sem da bi on in še kdo iz ljubljanske regije moral v naslednjih letih prejeti nagrado Matevža Haceta.

Vesel sem da je PGD Ponikve Planota iz GZ Tolmin vzpostavilo prijateljske stike s PGD Tacen in PGD črnuče. Omenjeni PGD sta našemu društvu tudi materialno pomagali.

Pozdravljam Vas v upanju, da bomo naše prijateljstvo krepili in s tem dvigali tudi kulturno zavest, ki je osnova za naše skupno delo v gasilstvu. Vesel bom, če bom prejel še katero številko "LJUBLJANSKEGA GASILCA".

Član komisije za zgodovino in kulturo pri GZS, častni poveljnik, VKGČ II. st., VIKTOR KAVČIČ

Odgovor na članek tov. Gregorja Dolinarja o tekmovalni disciplini vaji z ovirami za mladince, ki je bila izvedena na mladinskem tekmovanju v Tacnu

Za uvod lahko trdim, da so mentorji dovolj dobro pripravili le okoli 30 % tekmovalnih ekip v kategoriji mladincev in mladink. Slabost večine mentorjev je v tem, da površno preberejo navodila za izvedbo vaje, zato pride do neljubega prerokanja s sodniki na samem tekmovanju.

Napaka, nad katero se neutemeljeno pritožuje mentor mladine Grega Dolinar, član PGD Ljubljana – Brdo, je zelo lepo obrazložena v knjižici Gasilske in gasilsko-športne tekmovalne discipline.

Na strani 51 je lepo narisana kompletna tekmovalna proga z vsemi merami ter postavitvijo tekmovalne enote na začetku ter koncu vaje. Podrobna obrazložitev zadnjega dela tekmovalne proge pa je lepo razvidna na strani 59 pod naslovom **četrti del tekmovalne proge**.

V bodoče bi apeliral na vse mentorje mladine kot tudi mentorje članskih ekip, da podrobno preberejo navodila za tekmovalne discipline, po možnosti ne samo enkrat, saj tako ne bo prihajalo do neljubih prerokanj na samem tekmovanju.

Predsednik ocenjevalne komisije Aleš Bojan, VGČ I. st.

Obvestila uredništva:

Vaše prispevke sprejemamo na elektronski naslov:

info@gasilskazveza-lj.si

Vsi prispevki bodo pregledani na uredniškem sestanku in lektorirani. Uredništvo si pridržuje pravico, da vsebinsko neustrezne, žaljive ali drugače neprimerne tekste zavrne. Če se to zgodi, ima pisec od uredništva pravico zahtevati pisno pojasnilo za zavrnitev.

Slikovni material, diskete ali druge medije z vašimi članki lahko po izidu aktualne številke, v kateri bo prispevek objavljen, dvignete na Gasilski zvezi Ljubljana.

Če želite, da določen dogodek spremlja ekipa Ljubljanskega gasilca in naredi prispevek (na primer o sektorskih vajah ali drugih večjih dogodkih velikega pomena za regijo Ljubljana 1), nas o dogodku z njegovim natančnim opisom obvestite vsaj 14 dni prej. O vaši prošnji bo odločal uredniški odbor Ljubljanskega gasilca. O sklepu vas bomo pravočasno obvestili, zato pustite telefonsko številko, na kateri ste dosegljivi.

V rubriko »Pisma bralcev« ima pravico pisati vsak, ki svoj prispevek podpiše z imenom in priimkom ter društvom, iz katerega prihaja, ali s funkcijo, ki jo opravlja na Gasilski zvezi. Uredništvo si pridržuje pravico, da vsebinsko neustrezne, žaljive ali drugače neprimerne tekste zavrne. Če se to zgodi, ima pisec od uredništva pravico zahtevati pisno pojasnilo za zavrnitev.

Uredniški odbor se zahvaljuje za pomoč pri nastajanju te številke. Hvala:

Juretu Dolinarju, Jožetu Ložnarju, Rajku Jazbecu, Cvetu Šumcu, Francu Severju, Antonu Posavcu, Mitju Gregoriču, Primožu Liparju, Saši Poljak, www.gasilci.org in drugim.

info@gasilskazveza-lj.si

vulkan

Darja Pirš Grebenc

Začetki enotnega informacijskega sistema GAS2000 segajo v leto 1999. Od takrat do danes so GAS2000 v nekaterih društvih in gasilskih zvezah že vzeli za svojega, druge še ne. Programski paket GAS2000 je namenjen vodenju evidenc v gasilskih društvih in pošiljanju podatkov na višje nivoje (GZ, GZS). Program vsebinsko pokriva področja: kadrovske evidence, izobraževanja, intervencije, tekmovanja, inventar – osnovna sredstva. Logično nadaljevanje oziroma nadgradnja sistema GAS2000 je program VULKAN. Ta sistem pokriva vsa področja, ki so bila zajeta v prejšnjem programu (kadrovska evidenca, statistična poročila, osnovna sredstva, intervencije, izobraževanje, tekmovanja), hkrati pa zagotavlja:

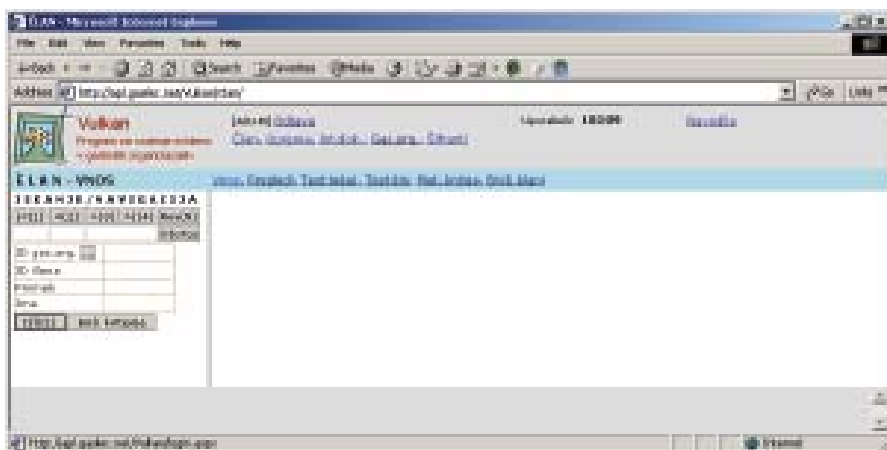
- istočasno ažuriranje podatkov pri vseh uporabnikih
- enostavne možnosti vključevanja novih skupin uporabnikov brez dodatnih namestitvev programov (nova PGD, nove GZ, URSZR, ReCO, ...)
- možnost dostopa do podatkov ne glede na lokacijo
- enostavno vzdrževanje in dopolnjevanje sistema (spremembe oz. posodobitve šifrantov, podatkovnih baz, ...)

- varno shranjevanje podatkov vseh uporabnikov na enem mestu.

Program bo nameščen na centralnem strežniku. Delo v programu bo mogoče prek interneta, dostop uporabnikov do programa in skupin podatkov pa ureja sistem uporabniških imen in gesel. Na ta način so določene tudi pravice vnašanja in popravljanja določenega podatka. Na primer: novega člana lahko vnesemo samo na ravni društva. Na ostalih ravneh smemo obstoječemu članu samo dodajati podatke (tečajji, čini, odlikovanja, ...). Z 31. marcem 2003 bo v program VULKAN opravljen prenos vseh podatkov iz kadrovske evidence, ki smo jih zbrali z GAS 2000. Po tem datumu bo možno vse nove člane in kakršne koli spremembe pri starih članih vnašati izključno v VULKAN. Podatke o inventarju in osnovnih sredstvih bomo v nov program prenašali v jeseni, zato je zaenkrat še možno pošiljati evidence osnovnih sredstev v GAS2000. 15. april 2003 pa bo prelomni datum, saj bo ta dan VULKAN odprl vrata. Do tega datuma bodo vsa društva prejela uporabniška imena in gesla za dostop. Program VULKAN bo v prihodnje povezoval gasilce z Upravo za zaščito in reševanje ter s centri za obveščanje. Na ta način bo poleg

ostalih prednosti olajšano tudi pošiljanje poročil o intervencijah. V začetni fazi obrazec za poročilo o intervencijah še ne bo deloval, ker na URSZR razvijajo novega. Do sprejetja novega obrazca velja obrazec, ki ga najdete v GAS2000. V programu VULKAN bodo pripravljene tudi obrazci oziroma dokumenti za medsebojno komuniciranje (predlog za imenovanje v čin, prijava na izobraževanje, ...). Vsakemu dokumentu bo mogoče slediti in v vsakem trenutku ugotoviti, kje se nahaja (na PGD, na GZ, na GZS). Na ta način bo pretok informacij bistveno hitrejši. Zaradi specifičnosti tekmovanj (delo na terenu) bo del programa, ki pokriva ta segment, deloval lokalno. Iz centralne baze bo mogoče naložiti potrebne podatke o tekmovalcih, možno pa jih bo tudi zbirati s pomočjo magnetnega zapisa na gasilski izkaznici. Testno verzijo programa VULKAN je že nekaj časa mogoče poiskati na spletnih straneh <http://www.logos.si>. Gasilska zveza Slovenije se zaveda, da bo prehod na informacijski sistem VULKAN za marsikoga trd oreh, saj društva in zveze nimajo dovolj sredstev za nakup potrebne opreme. V ta namen bo tudi letos, tako kot že lani, tekla akcija sofinanciranja nakupa računalnikov za gasilske zveze. Akcija bo zaključena, ko bodo opremljene vse zveze. Stekel je tudi dogovor s Siolom o cenejšem dostopu do interneta (ADSL povezava). Prav tako pa je v zaključni fazi dogovor s Telekomom o cenejših telekomunikacijskih storitvah (Centreks, Geocentreks) za gasilske zveze in društva. Še enkrat poudarjam, da je **31. marec 2003 skrajni rok za oddajo kadrovske evidenc v GAS2000**. Kadrovske podatke po 31. marcu ne bo več mogoče prenašati preko GAS2000, ampak samo še vnašati direktno v VULKAN.

zadnja beseda

Franc Sever

“Na srečo ne poznamo prihodnosti.”
Leszek Kolakowski, filozof

Splošna ugotovitev je, da je bil 14. kongres GZ Slovenije na Bledu dobro organiziran. To je zapisano tudi v junjski številki revije GASILEC, v kateri smo lahko prebrali referat predsednika Ernesta Eöryja in pozdravna nagovora ministra za obrambo dr. Antona Grizolda in poveljnika Civilne zaščite RS Mirana Bogataja. Vsekakor je za gasilce najbolj zanimiva primerjava ugotovitev navedenih govornikov o reševanju problemov, ki so finančno-materialne narave. Predsednik je ugotovil, da te naloge niso bile realizirane zaradi objektivnih in drugih razlogov, kar mu vsekakor verjamemo. Postavlja pa se vprašanje, ali bodo ti objektivni in drugi razlogi preseženi, ko bomo vključeni v Evropsko unijo in Nato. To pa pomeni, da moramo imeti tako organiziran sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, da bomo sposobni sodelovati z drugimi nacionalnimi sistemi.

Predsednik Ernest Eöry v referatu navaja,

- da je bil **podan predlog resornemu ministrstvu in lokalnim skupnostim**, da povečajo sredstva za delovanje gasilstva za najmanj 25 %, kar pomeni okoli 3 % primerne porabe proračuna lokalnih skupnosti. Temu predlogu je sledilo le nekaj občin;

- da ima »problem DDV« hude posledice. V letu 2002 je bil dosežen dogovor s finančnim ministrom o **zagotovitvi sredstev za sofinanciranje nakupa gasilske opreme** v letu 2003 v višini 150 milijonov SIT in v letu 2004 v višini 400 milijonov SIT. Ta znesek naj bi se v letu 2005 povečal na 500 milijonov SIT;

- da so s **požarnim skladom še vedno določene težave**, ker nekatere lokalne skupnosti še vedno vključujejo prilive iz požarnega sklada v sistem javnih financ za financiranje gasilstva. Na 13. kongresu so zavzeli stališče, da se ta stopnja poveča s sedanjih 5 % na 7 %. Do tega ni prišlo, zato bo moralo **resorno ministrstvo vladi Republike Slovenije podati predlog** za spremembo ustreznega zakona oz. odredbe. Če bo do tega prišlo, se bodo povečala sredstva požarnega sklada s sedanjih 900 milijonov na okoli 1,2 do 1,3 milijarde SIT;

- da bi tako financiranje gasilstva

zagotavljalo realizacijo odredbe države, da morajo biti do leta 2009 gasilske organizacije usposobljene za izvajanje javne gasilske službe v skladu s kategorizacijo.

Minister dr. Anton Grizolt je rekel, da je gasilstvo del slovenske identitete in zagotovil,

- da se bodo na Ministrstvu za obrambo **zavzemali** za izboljšanje statusa prostovoljcev najrazličnejših reševalnih služb;

- da bodo že v jeseni **pripravili** spremembe področnih zakonov in bodo pozornost posvetili tudi izboljšanju položaja reševalcev;

- da si bodo skupaj z GZ Slovenije **prizadevali**, da bodo prek zavarovalnic drugače stimulirani tisti delodajalci, ki imajo zaposlene gasilce in druge reševalce;

- da bodo **sodelovali** z gasilci v lokalnih skupnostih za zagotovitev takšne pripravljenosti reševalnih služb, ki bo ustrezala dejanski ogroženosti;

- da bo osebno še odločneje **zastopal** stališče v vladi, da je cenejše vlaganje v preventivo, zaščitno in reševalno opremo ter usposobljenost reševalcev kot pa odpravljanje posledic, ki jih povzročajo nesreče.

Miran Bogataj, poveljnik Civilne zaščite RS, pa je **poudaril**, da so operativna organiziranost, strokovna usposobljenost in opremljenost pogoj za hitre in uspešne gasilske in druge reševalne intervencije, da **podpira** organizacijsko krepitev prostovoljnega gasilstva, selektivno uporabo alarmnih znakov, usposabljanje gasilskih enot, uveljavitev gasilskih šol ne samo na lgu, ampak tudi v drugih delih države, tesnejšo povezavo med poklicnimi in prostovoljnimi gasilci in da se zavzema za boljši status prostovoljcev, še posebej operativcev.

Če pozorno analiziramo navedeno, lahko ugotovimo, da postavljeni sistem ne deluje najbolje, da nima notranje dinamike, da še vedno ni prišlo do odločilnega miselnega preloma, ki bi po odgovornosti realizacije sprejetih kongresnih usmeritev ustrezno ukrepal. Pri tem nimam v mislih predsedstva GZ Slovenije niti ne predsednika in poveljnika, ki morata glede na funkcijo strpno prenašati včasih tudi neprijetne očitke, češ da pri reševanju problemov finančno-materialne narave nista zadosti uspešna. Reševanje teh nalog je dolžnost in ob-

veznost Ministrstva za obrambo. Država je leta 1998 sprejela odredbo, da morajo biti do leta 2009 gasilske organizacije usposobljene za izvajanje javne gasilske službe v skladu s kategorizacijo. Odredba govori tudi o opremljanju, ki na prvo mesto postavlja zaščito gasilca in nato nakup ustrezne gasilske zaščitne in reševalne opreme. Če je torej država sprejela tako odredbo, jo morajo ustrezne službe tudi izvajati in realizirati.

Skladnost med pričakovanim in doseženim je tako odvisna od nadzorne funkcije, ki pa si jo žal gasilci še nismo priborili. Dokler ne bo Ministrstvo za obrambo prevzelo funkcije, ki jo mora opravljati v sistemu zaščite in reševanja, kar pomeni, da sproti izvaja realizacijo kongresnih usmeritev, ki so potrebne za brezhibno delovanje celotnega sistema za zaščito in reševanje, v katerem imamo gasilci pomembno vlogo, so vsa prizadevanja GZ Slovenije vnaprej obsojena na neuspeh. To je dejstvo, na katerega želim opozoriti novoizvoljeno predsedstvo GZS.

Res pa je, da uslužbenci, ki se poklicno ukvarjajo s sistemom zaščite in reševanja, niso dolžni vsega vedeti, zato tudi ne morejo presojati in v danih okoliščinah tudi ne prevzeti dejanske odgovornosti za vse svoje odločitve. Njihova dolžnost pa je, da pripravijo kakovostna gradiva in da ustvarijo ugodne razmere za razpravo, v kateri je možno ustvarjalno sodelovati. Za gasilce je vseeno, kdo je na oblasti, saj mora vsaka oblast sodelovati z nami – volivci. Sodelovanje mora izboljšati operativno sposobnost za izvajanje dogovorjenih ciljev in prioritet ter omogočati medsebojni nadzor.

P. S.: Pisca nagovora ministra dr. Grizolda pa želim opozoriti, da v prihodnje gasilcev ne imenuje več z “gospe in gospodje”, ampak s »tovarišice in tovariši gasilci«. Že od leta 1919 imamo gasilski pozdrav “ZDRAVO!” in geslo “NA POMOČ!”.

PODJETJE ZA TRGOVINO NA DEBELO IN DROBNO

Udvančeva ul. 7, 1000 Ljubljana

tel. 01/561-75-30, 561-11-13, fax 01/561-75-33

e-mail: stami@siol.net

Stami d.d.
Ljubljana - Slovenija

POSEBEJ UGODNO! IDA - AUER!

Pri nas je vedno kaj novega, zato nas obiščite v naših prostorih, kjer vam bomo postregli z opremo za gašenje večine svetovnih proizvajalcev. Še posebej bi vas radi opozorili na zelo ugodne cene izolirnih dihalnih aparatov, zaščitnih oblek in kombinezonov, čelad, obutve, rokavic, podkap in ostale osebne opreme, ki je ob vse pogostejših požarih neobhodno potrebna.

**OBIŠČITE NAS
NA SEJMU
ZAŠČITA - PROTECTION,
KI BO LETOS V CELJU
OD 8. DO 11. OKTOBRA.**

PROSTOR ZA VAŠ OGLAS!

Naročila na gsm: 041/263-774

